



EVROPSKI PARLAMENT

2009–2014

Dokument zasedanja

A7-0263/2011

6. 7. 2011

POROČILO

o mobilnosti in vključevanju invalidov ter evropski strategiji o invalidnosti
2010–2020
(2010/2272(INI))

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

Poročevalec: Ádám Kósa

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	23
MNENJE ODBORA ZA OKOLJE, JAVNO ZDRAVJE IN VARNOST HRANE.....	27
MNENJE ODBORA ZA PRAVICE ŽENSK IN ENAKOST SPOLOV	33
MNENJE ODBORA ZA PETICIJE	38
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	42

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o mobilnosti in vključevanju invalidov ter evropski strategiji o invalidnosti 2010–2020 (2010/2272(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah, Evropske konvencije o človekovih pravicah ter Listine EU o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, ki je stopila v veljavo 21. januarja 2011 v skladu s Sklepom Sveta z dne 26. novembra 2009 o sklenitvi Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti (2010/48/ES)¹,
- ob upoštevanju Listine skupnosti o temeljnih socialnih pravicah delavcev²,
- ob upoštevanju členov 2, 10, 19 in 168 Pogodbe o delovanju Evropske unije³,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu⁴,
- ob upoštevanju predloga Komisije za direktivo Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost (KOM(2008)0426) ter zakonodajne resolucije Parlamenta o tem z dne 2. aprila 2009⁵,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. marca 2010 z naslovom „Evropa 2020 – Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“ (KOM(2010)2020),
- ob upoštevanju Priporočila Sveta 98/376/ES z dne 4. junija 1998 o invalidskih parkirnih izkaznicah⁶,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. avgusta 2010 z naslovom Evropska digitalna agenda (KOM(2010)0245),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. maja 2000 z naslovom „K Evropi brez ovir za invalide“ (KOM(2000)0284),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 25. septembra 2001 z naslovom „e-Evropa 2002: dostopnost javnih spletišč in njihove vsebine“ (KOM(2001)0529),

¹ UL L 23, 27.1.2010, str. 35.

² UL C 364, 18.12.2000.

³ UL C 83/47, 30.3.2010.

⁴ UL L 303, 2.12.2000, str. 16.

⁵ UL C 137E, 27.5.2010, str. 68..

⁶ UL L 167, 12.6.1998, str. 25.

- ob upoštevanju mednarodne klasifikacije Mednarodne zdravstvene organizacije o funkcioniranju, invalidnosti in zdravju (ICF) z dne 22. maja 2001 (resolucija skupščine Svetovne zdravstvene organizacije (WHA) 54.21),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Enake možnosti za invalide: evropski akcijski načrt“ (KOM(2003)0650),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 24. januarja 2003 „K pravno zavezujočemu instrumentu Združenih narodov za uveljavljanje in varstvo pravic in dostojanstva invalidov“ (KOM(2003)0016),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. marca 2005 „Zelena knjiga o odzivu na demografske spremembe: nova solidarnost med generacijami“ (KOM(2005)0094),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. novembra 2007 z naslovom „Položaj invalidnih oseb v Evropski uniji: evropski akcijski načrt 2008–2009“ (KOM(2007)0738),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. decembra 2010 z naslovom Evropska platforma proti revščini in socialni izključenosti: evropski okvir za socialno in teritorialno kohezijo (KOM(2010)0758),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 15. novembra 2010 z naslovom „Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020: obnovljena zaveza za Evropo brez ovir“ (KOM(2010)0636),
- ob upoštevanju izbirnega protokola h Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov („izbirni protokol“), sprejetega 13. decembra 2006,
- ob upoštevanju Sklepa Sveta z dne 30. novembra 2009 o spodbujanju vključevanja na trg dela – rešitev iz krize in priprava lizbonske strategije za obdobje po letu 2010,
- ob upoštevanju peticije 1454/2010 Urzule Weber-Król,
- ob upoštevanju poročila Komisije o delovanju in učinku Uredbe (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (COM(2011)0166),
- ob upoštevanju sodbe Sodišča Evropskih skupnosti (zadeva C 13/05 glede Direktive 2000/78/ES enaka obravnava pri zaposlovanju in delu - zasnova invalidnosti) z dne 11. julija 2006,
- ob upoštevanju Sklepa Sveta 2010/707/EU z dne 21. oktobra 2010 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. junija 1988 o znakovnih jezikih za gluhe²,

¹ UL L 308, 24.11.2010, str. 46.

² UL C 187, 18.7.1988, str. 236.

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. maja 1989 o ženskah v politiki¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. septembra 1992 o pravicah umsko prizadetih oseb²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. decembra 1995 o pravicah invalidov³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. maja 1996 o pravicah avtističnih oseb⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. decembra 1996 o parkirni izkaznici za invalide – pravicah za invalide⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. aprila 1997 o enakih možnostih za invalide⁶,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. junija 2003 o sporočilu Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu: Na poti k zakonsko obvezujočemu instrumentu Združenih narodov za spodbujanje in zaščito pravic ter dostojanstva invalidov⁷,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. januarja 2011 z naslovom Letni pregled rasti: spodbujanje ukrepov EU za celovit odziv na krizo (KOM(2011)0011) in priloženega osnutka skupnega poročila o zaposlovanju,
- ob upoštevanju Sklepa Sveta 2011/308/EU z dne 19. maja 2011 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁸,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. marca 2011 o zmanjšanju neenakosti na področju zdravja v EU⁹,
- ob upoštevanju okvirnega sporazuma o vključujočih trgih dela, sklenjenega 25. marca 2010 med evropskimi socialnimi partnerji,
- ob upoštevanju sklepov Sveta o skupnih vrednotah in načelih v zdravstvenih sistemih Evropske unije (2006/C146/01),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 8. junija 2010 o enakosti in zdravju v vseh politikah ter solidarnosti na področju zdravja,
- ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
- ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve ter mnenj Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane in Odbora za pravice žensk in enakost spolov in

¹ UL C 158, 26.6.89, str. 383.

² UL C 284, 2.11.1992, str. 49.

³ UL C 017, 22.1.1996, str. 0196.

⁴ UL C 152, 27.5.1996, str. 87.

⁵ UL C 20, 20.1.1997, str. 386.

⁶ UL C 132, 28.4.1997, str. 313.

⁷ UL C 76 E, 25.3.2004, str. 231.

⁸ UL L 138, 26.5.2011, str. 56.

⁹ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0081.

Odbora za peticije (A7-0263/2011),

- A. ker imajo invalidi (fizični invalidi ter osebe z duševnimi in vedenjskimi motnjami) kot polnopravni državljani enake pravice kot drugi in imajo pravico do brezpogojnega dostojanstva, enakega obravnavanja ter neodvisnega življenja in polne udeležbe v družbi,
- B. ker je v Evropski uniji več kot 80 milijonov invalidov, kar je približno 16 % vse populacije – tu so zajete tudi osebe z duševnimi boleznimi, zlasti z avtizmom –, stopnja brezposelnosti pa je še vedno izredno visoka, vsaj dvakrat višja kot med neinvalidi; ker so invalidi ranljiva skupina prebivalstva, med katero je stopnja revščine za 70 % višja od povprečja; ker je stopnja zaposlenosti med invalidi le okoli 45-odstotna, kakovostna delovna mesta pa zagotavljajo gospodarsko neodvisnost in spodbujajo osebne dosežke, ker brezposelnost povečuje tveganje za revščino in socialno izključenost, saj vsaj četrtina prebivalstva enkrat v življenju trpi zaradi težav z duševnim zdravjem in ker se lahko v 10-tih odstotkih primerov takšne težave razvijejo v kronične težave z duševnim zdravjem, kar še povečuje potrebo po aktivnih in usmerjenih ukrepih za boj proti ter trajni situaciji; ker je večja izpostavljenost tveganju revščine rezultat pogosto omejenega dostopa do zaposlitve, usposabljanja, zdravstvenih storitev in ustrezne oskrbe,
- C. ker krize najbolj prizadenejo ravno najbolj marginalizirane družbene skupine in ker so invalidi ena od skupin, ki jih je finančna kriza v Evropi najbolj prizadela,
- D. ker državljani Odbor za peticije redno opozarjajo na pomanjkljivosti pri izvajanju veljavnega načela enake obravnave invalidov,
- E. ker je treba invalide močno podpirati, saj so med najbolj izključenimi v družbi; ker so invalidke na splošno med najbolj ranljivimi in marginaliziranimi v družbi, so žrtve diskriminacije in so izključene iz udeležbe v izobraževanju, zaposlovanju ter družbenem življenju,
- F. ker so za uspeh strategije Evropa 2020, katere cilj je razviti pametno (na osnovi inovacij in raziskav), trajnostno in vključujočo evropsko rast nujno potrebne strukturne izboljšave na področju mobilnosti in vključevanja invalidov,
- G. ker se bo to število v naslednjih letih bistveno povečalo in se bo starostna piramida prebivalstva neizogibno obrnila, saj je več kot tretjina ljudi, starih nad 75 let, delno omejenih zaradi invalidnosti, več kot 20 % pa invalidnost resno ovira,
- H. ker je Evropska unija uradno ratificirala Konvencijo Organizacije združenih narodov o pravicah invalidov in ker jo je tudi podpisalo vseh 27 držav članic EU, 17 od njih pa jo je ratificiralo,
- I. ker je sedaj pristojnost Evropske unije na področju zaščite proti diskriminaciji zaradi invalidnosti omejena na zaposlovanje, delo in poklicno usposabljanje (Direktiva 2000/78/ES) in ker je Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov mešan sporazum, v skladu s katerim imajo institucije EU in države članice obveznosti glede njegovega izvajanja ter morajo preučiti predloge in pristope v tem poročilu in jih obravnavati v naslednjem predlogu Komisije o evropskem aktu o dostopnosti,

- J. ker so socialne politike, namenjene invalidom, pogosto v pristojnosti držav članic, torej izhajajo iz nacionalne tradicije in družbenih norm, gospodarske razvitosti in iz zelo pomembne vloge družin in združenj, ki podpirajo invalide pri njihovi samostojnosti in vključevanju v družbo,
- K. ker je invalidnost razvijajoči se koncept in posledica medsebojnega sodelovanja med invalidi ter ovirami zaradi stališč v družbi in ovirami v okolju, ki preprečujejo, da bi invalidi pod enakimi pogoji in z isto dostojnostjo sodelovali v družbi,
- L. ker je med mobilnostjo, invalidnostjo in socialno vključenostjo tesna povezava, zlasti glede svobode in dostopa do komunikacije (vključno z brajico in znakovnimi jeziki ter drugimi alternativnimi oblikami komunikacije), svobode gibanja na vseh področjih življenja in dostopa do storitev; ker je treba spodbujati udeležbo v vseh pogledih družbenega življenja, pri čemer je treba upoštevati pomembnost politik Skupnosti na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij, domotike in spletnih komunikacijskih rešitev, ter potrebo po zagotovitvi popolne dostopnosti s spodbujanjem združljivih standardov na notranjem trgu in pospeševanju njihovega širjenja,
- M. ker je dostop do informacij (člen 11 Listine o temeljnih pravicah) in kulture, kot je določeno v resoluciji Sveta z dne 6. maja 2003 o dostopnosti invalidnih oseb do kulturnih ustanov in kulturnih dejavnosti, izredno pomemben za intelektualni razvoj ljudi, tudi invalidov, in neposredno vpliva na njihove možnosti zaposlitve,
- N. ker imajo invalidi pravico do skupnostnih storitev v podporo neodvisnemu življenju, pravico do osebne pomoči, do ekonomske in socialne neodvisnosti ter celovite udeležbe v družbi in na trgu dela, ker bi, če bi bile dejavnosti podpore plačane, predstavljali skoraj 50 % BDP (Komisija o merjenju gospodarske uspešnosti in socialnega napredka, 21. april 2010),
- O. ker ovire glede dostopnosti za vse pri uporabi storitev in blaga za invalide pomenijo veliko prepreko,
- P. ker so invalidi v nekaterih državah članicah in sektorjih žrtve diskriminacije vse življenje, zlasti pa v obdobju izobraževanja in usposabljanja, zaradi pomanjkanja ugodnega prepoznavanja in intervencije za invalide otroke in učence, kar omejuje njihove zaposlitvene možnosti,
- Q. ker je v starostni skupini od 16 do 19 let stopnja ne vključenosti v izobraževanje 37-odstotna za osebe, ki jih invalidnost znatno omejuje, in 25-odstotna za osebe, ki jih omejuje do neke mere, v nasprotju s 17-odstotno za osebe, ki jih invalidnost ne omejuje,
- R. ker člen 24 Konvencije Združenih narodov o invalidih, ki jo je EU ratificirala decembra 2010, prepoveduje izključitev iz izobraževalnega sistema na podlagi invalidnosti, in ker je vključujoče izobraževanje najbolj učinkovito sredstvo za boj proti diskriminacijskemu odnosu, zgraditev vključujoče družbe in zagotavljanje izobraževanja za vsakogar,
- S. ker so invalidne ženske pogosto diskriminirane dvakrat, vlade pa lahko to odpravijo z izvajanjem enakosti spolov na vseh ustreznih področjih politike invalidnosti,
- T. ker gospodarska kriza na splošno predstavlja izziv za zaposlovanje, zlasti za invalide, saj

je višanje stopnje brezposelnosti bistveno večje pri osebah z invalidnostjo, in ker je čedalje več strahu, da bi bile lahko invalidnine uporabljene za nadzor nad ponudbo delovne sile,

- U. ker družinski člani invalidov trpijo zaradi diskriminacije združb in ker bodo njim namenjeni ukrepi pozitivno vplivali na celostno in enakopravno uresničevanje pravic invalidov,
- V. ker je bila leta 2007 Komisiji posredovana peticija z 1.364.984 podpisi, katere avtorji so pozvali k obsežni zaščiti invalidov v vseh politikah Evropske unije in ker Komisija te upravičene pobude doslej ni ustrezno upoštevala,

Cilji

1. poudarja, da cilja strategije Evropa 2020 o 75-odstotni zaposlenosti prebivalstva, starega od 20 do 64 let, nikakor ne bo mogoče doseči, če ne bodo vključeni tudi tisti pripadniki omenjene starostne skupine, ki trpijo za katero od oblik invalidnosti;
2. poudarja, da so finančni izdatki v korist invalidov in ekonomska vlaganja vanje, naložba v dobro počutje vseh in v trajnostno družbo, v kateri lahko ljudje živijo dlje in delajo bolj učinkovito v boljših pogojih, ki se bo dolgoročno obrestovala, zato poudarja, da zaradi varčevalnih ukrepov v javnih financah ni sprejemljivo zmanjšanje storitev za invalide ali projektov, katerih cilj je njihova socialna vključenost, saj bi to zmanjšanje pomenilo pomanjkanje jamstva za nekatere temeljne in neodtujljive pravice invalidov; meni, da bi treba na tem področju naložbe občutno povečati; ponovno opozarja, da morajo biti vsi sistemi zdravstvenega varstva v Evropski uniji osnovani na temeljnih vrednotah, tj. univerzalnosti, dostopu do visokokakovostnega varstva in solidarnosti;
3. ugotavlja, da so evropske družbe skozi celotno finančno krizo ostale resnično solidarne in se sedaj že kažejo znaki oživljanja; v celoti priznava in poudarja potrebo po individualnih ukrepih za invalidne osebe, ki zaradi različnih ravni in značilnosti invalidnosti potrebujejo celo bolj intenzivno podporo, ki temelji na človekovih pravicah in ponosu, ter tveganja diskriminacije, ki se ga pogosto ne upošteva in ga je zato treba spodbujati in krepiti z evropskimi kampanjami za osveščanje javnosti; poudarja, da je zato treba upoštevati potrebe invalidnih oseb glede na njihove specifične zahteve, da se najdejo ustrezne rešitve na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja ter poklicnega življenja;
4. poudarja, da so cilji za novo evropsko strategijo o invalidnosti 2010-2020 pomembni, poziva pa k opredelitvi natančneje določenih ukrepov na vseh ravneh upravljanja na podlagi zanesljivih podatkov; meni, da je treba upoštevati osnovno načelo „Ničesar o invalidih brez invalidov“; to pomeni, da je treba invalide vključiti v vse ukrepe in odločitve, ki jih zadevajo;
5. obžaluje, da sporočilo Komisije o evropski strategiji o invalidnosti ne vključuje celostnega vidika enakosti spolov ali ločenega poglavja o politikah na področju invalidnosti,

specifične za spol, kljub dejstvu, da so invalidne ženske pogosto v slabšem položaju kot invalidni moški ter so pogostejše žrtve revščine in socialne izključenosti; poziva Komisijo in države članice, naj upoštevajo vidike spolov pri Evropski strategiji o invalidnosti 2010–2020;

6. poudarja, da je potreben nov, učinkovit pristop do invalidnosti, za začetek z ustanovitvijo Evropskega odbora za invalidnost, ki bi se redno sestajal, pri čemer bi aktivno sodeloval Evropski parlament, predstavniki organizacij invalidov in nacionalnih delovnih skupin, da se zagotovi bolj učinkovite mehanizme za usklajevanje, spremljanje ter ocenjevanje, izvajanje Evropske strategije o invalidnosti v programih in strategijah Komisije in držav članic, v skladu z načeli subsidiarnosti;
7. opominja, da bi morala trajnostna družba, v kateri ljudje živijo dlje in so bolj zdravi, vključevati tudi izboljšave pri načrtovanju mestnih in skupnih območij ter dostopu do razpoložljivega blaga in storitev, pri čemer je zajet tudi enak dostop do novih informacijskih in komunikacijskih tehnologij, da se izboljša kakovost življenja invalidov ter prepreči socialna izključenost;

Državlanske in človekove pravice

8. poziva k spoštovanju listine Evropske unije o temeljnih pravicah v celoti in k podpori načelu oblikovanja za vse in splošnega oblikovanja; priznava prizadevanja Evropske unije in Združenih narodov glede zakonodaje, namenjene krepitvi popolnega vključevanja invalidov v družbo, vendar meni, da je treba storiti še več;
9. zlasti poudarja, da je tudi mlajšim invalidom treba zagotoviti polno spoštovanje pravic iz konvencije o otrokovih pravicah, kot so pravica do igre, izobrazbe, sodelovanja v življenju njegove skupnosti, do kulturnega in umetniškega življenja, zdravstvenih storitev, ki jih zahteva njihovo zdravstveno stanje, do svobode iskanja in dobivanja informacij in zamisli; zlasti opozarja na člen 23 te konvencije, ki določa, da "mora [invalidni] otrok uživati polno in dostojno življenje v razmerah, ki jamčijo dostojanstvo, spodbujajo samozavest in olajšujejo njegovo dejavno udeležbo v družbi" ter zahteva, "da ima [invalidni otrok] učinkovit dostop in da je deležen izobraževanja, usposabljanja, storitev zdravstvenega varstva, rehabilitacije, priprave na zaposlitev in možnosti za razvedrilo na način, ki pospešuje kar največjo možno vključitev v družbo in otrokov osebni, v številni kulturni in duhovni, razvoj";
10. poziva k učinkovitemu vključevanju invalidnosti v strategijo EU 2020 in njene vodilne pobude, vključno z Unijo inovacij, v kateri invalidnost ni omenjena;
11. opozarja na dejstvo, da so številni invalidi žrtve diskriminacije zaradi pomanjkanja enake zakonske obravnave ter poziva države članice, naj popravijo in odpravijo takšne pomanjkljivosti, tudi kar zadeva učinkovit dostop invalidov do sodstva, ustrezno usposabljanje za osebe, ki delajo na področju pravosodja, tudi policijskega in zaporniškega osebja, ter poudarja pomembnost jamčenja in zagotavljanja enake udeležbe

v političnem in javnem življenju, vključno s pravico do glasovanja, kandidiranja na volitvah in opravljanja javne funkcije, v skladu s členom 29 Konvencije ZN o pravicah invalidov, ker po ocenah relevantnih nevladnih organizacij in strokovnjakov za volitve le majhen odstotek invalidov lahko sodeluje na volitvah;

12. meni, da bi morala nabava blaga in storitev, tudi relevantne in dostopne informacije o njih, vključevati ustrezne (spletne) rešitve za nakup ter blago in storitve, ki so oblikovane tako, da je do njih možno dolgoročno dostopati; opozarja, da je treba proizvode za invalide preveriti tako z vidika evropskih kot tudi svetovnih standardov; poziva Komisijo, naj sprejme nadaljnje ukrepe za spodbujanje razvoja in dostopa do univerzalno oblikovanega blaga in storitev, kot je določeno v členu 29 Konvencije ZN o pravicah invalidov, vključno z izmenjavo izkušenj;
13. poudarja dejstvo, da so z vidika Konvencije ZN o pravicah invalidov številne študije pokazale, da so ženske invalidke žrtve dvojne diskriminacije zaradi spola in invalidnosti; poziva Komisijo, naj glede na skoraj popolno pomanjkanje mehanizmov na tem področju v sisteme socialnega varstva uvede posebne ukrepe za zaščito invalidnih žensk;
14. poudarja, da so zlasti ljudje z duševnimi motnjami in intelektualnimi okvarami izpostavljeni tveganju zlorabe in nasilja; poziva države članice, naj vzpostavijo razvit mehanizem kontrole za zagotavljanje socialnih storitev in zakonske zaščite žrtev ter naj zagotovijo spoštovanje človekovih pravic in svoboščin ljudi v oskrbnih domovih, pri čemer se še posebej upošteva invalidne ženske in otroke; poziva Evropski inštitut za enakost spolov, naj opravi študije o situaciji invalidnih deklet in žensk v povezavi z nasiljem; poudarja potrebo po ukrepih in programih za boj proti dvojni diskriminaciji žensk in se zavzema za popolno enakost pravic in možnosti; poziva Evropsko komisijo in države članice, naj sprejmejo dejavne in učinkovite ukrepe za podporo in spodbujanje prehoda od institucionalnega varstva do varstva znotraj skupnosti, pri čemer naj učinkovito uporabijo možnosti financiranja iz finančnih virov EU, kot je program Progress za ukrepe, s katerimi se osvešča javnost o razmerah invalidov, ki domujejo v institucijah; poziva države članice, naj invalidnim ženskam, ki so žrtve nasilja, zagotovijo prednostni dostop do socialnih stanovanj, subvencij za prilagoditev domačega okolja, pomoči na domu in javnih storitev, ki se ukvarjajo s primeri seksističnega nasilja;
15. poudarja, da je treba države članice spodbujati, da namenijo znatno več pozornosti socialnim vidikom invalidnosti; meni, da je predpogoj za posameznikovo možnost uveljavljanja državljanskih pravic vzpostavitev pravne podlage za podprt mehanizem sprejemanja odločitev; poziva države članice, naj v čim večji možni meri spodbujajo oblike podpore, kot so osebna pomoč in druge storitve, ki podpirajo neodvisno življenje, da se na splošno zmanjša institucionalna oskrba v korist drugih oblik podpore; poziva Komisijo, naj opravi poglobljeno študijo o teh vprašanjih ter dvigne osveščenost družbe v zvezi s tem; poudarja vlogo prostovoljnega dela kot nepogrešljive podpore invalidom in poziva Komisijo in države članice, naj nadaljujejo in izboljšujejo pobude in podpirne programe, posvečene tovrstnemu delu;
16. poudarja, da je treba zagotavljati enak dostop do javnih informacij, pri tem pa posebej upoštevati javno upravljanje na področju naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek, v skladu s členom 21 Konvencije ZN o pravicah invalidov;

17. poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo potrebne ukrepe za pripravo na naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človekova malomarnost, s posebnim poudarkom na zagotavljanju ustreznih in koristnih informacij za invalide, med drugim s predstavitvijo uporabnih in ustreznih mednarodnih primerov;
18. poudarja, da si je treba na nacionalni in evropski ravni prizadevati za spodbujanje prehoda iz institucionalne na lokalno oskrbo, ob uporabi strukturnih skladov skupaj z ukrepi za povečanje ozaveščenosti javnosti o položaju invalidov, ki prebivajo v zavodih;

Pomen zbiranja informacij in posvetovanja z zainteresiranimi stranmi

19. poudarja, da zaenkrat še ni oziroma ni dovolj zanesljivih podatkov, ločeno glede na spol, o invalidskih vprašanjih in storitvah za invalide v državah članicah, niti specifičnih kazalnikov in informacij o številu in kakovosti oskrbnih institucij in domov, ter da bi moral Eurostat zagotoviti več letnih podatkov, ločenih po spolu, o invalidih in njihovih negovalcih;
20. izraža razočaranje nad pomanjkanjem preglednosti in omejeno udeležbo invalidov pri zbiranju podatkov in posvetovanju ter je mnenja, da bi morala Evropska komisija spodbujati udeležbo invalidov v postopkih posvetovanja, ki morajo biti v celoti dostopni v skladu z izkušnjami nevladnih organizacij, zasnovani tako, da omogočajo jasno izražanje pomislekov, ter podprti z učinkovitimi informacijskimi kampanjami; meni, da samo 336 odgovorov civilne družbe v posvetovanju, ki ga je Komisija leta 2009 organizirala na svojem osrednjem posvetovalnem spletišču, kaže, da informacijske kampanje niso dosegle ciljnih skupin; opozarja tudi, da tako imenovano spletno orodje ni bilo dostopno za slepe, ki uporabljajo bralnike zaslona; poziva države članice, naj poskrbijo, da bodo invalidi in njihove organizacije vključeni v vse postopke izvajanja na vseh ravneh, kakor določa člen 33 Konvencije ZN o pravicah invalidov;
21. poziva Komisijo, naj okrepi spremljanje, sodelovanje ter izmenjavo dobrih praks med državami članicami, zlasti v zvezi z zbiranjem primerljivih podatkov in kazalnikov napredka za doseganje ciljev na nacionalni ravni in tudi na ravni Unije; poudarja, da bi moralo merjenje invalidnosti temeljiti na potrebah invalidov in ne samo na medicinskih vidikih, pač pa bi moralo zajeti tudi socialne, zaposlitvene in okoljske vidike; obenem poudarja pomen uskladitve v boju proti zlorabam in lažnim invalidom;
22. opominja, da registracija invalidov za storitve in pomoč iz javnega proračuna ne sme voditi v kršenje človekovih pravic in zasebnosti ter stigmatiziranja;

Demografske spremembe in okolje brez ovir

23. poudarja, da bodo tudi demografske spremembe prispevale k vedno večjemu številu starejših invalidnih oseb, saj bo zaradi daljše življenjske dobe več ljudi izkusilo nastop invalidnosti, tako da se bodo potrebe po razvoju in oblikovanju storitev in rešitev, ki koristijo tako invalidom ne glede na njihovo starost kot tudi starejšim, ki so invalidni ali pa tudi ne, povečevale;
24. spodbuja povezovanje med tema družbenima skupinama, ki bo prispevalo k inovativni rasti, temelječi tudi na zaposlovanju in socialnem razvoju v državah članicah, ter bo zadostilo novim potrebam zaradi starajoče se družbe in demografskih sprememb;
25. poziva Komisijo, naj okrepi tako kazni kot tudi pozitivne spodbude za države članice, da bodo te izvajale člen 16 Uredbe 1083/2006/ES ter spoštovale njene pravno zavezujoče zahteve; poziva Komisijo, naj okrepi določbe proti diskriminaciji in o dostopnosti v prihodnji kohezijski politiki za obdobje 2014-2020 ter naj spremlja in oceni ustrezno izvajanje evropskih programov financiranja ter uporabo evropskih skladov;
26. poziva Komisijo, naj spodbuja uporabo evropskih strukturnih skladov, zlasti Evropskega sklada za regionalni razvoj, da bi se z evropskimi sredstvi izboljšala dostopnosti do blaga in storitev ter grajenega okolja;

Prosto gibanje in storitve brez ovir

27. se zaveda, da je prosto gibanje temeljna pravica v Evropski uniji; poudarja, da pozitivno vpliva na kakovost življenja in udeležbo invalidov ter njihovih družin v družbi in na trgu dela, zlasti glede boljšega dostopa do zdravstvenih storitev, posvečanja več pozornosti kroničnim boleznim, ki povzročajo invalidnost, da bi se zmanjšale neenakosti v zdravstvu v Evropski uniji;
28. poudarja, da se v Evropi, ki spodbuja enakost in svobodo gibanja na njenem ozemlju za vse svoje državljane, pravice invalidov še vedno razlikujejo med državami članicami;
29. poudarja, da dostopen prevoz invalidom omogoča lažje vključevanje na trg dela, s čimer prispeva k boju proti revščini in socialni izključenosti;
30. poziva Komisijo in države članice, naj hitreje povečajo dostopnost storitev z različnimi strategijami za premagovanje ovir za dostop do tehnologij, ki omogočajo znižanje cen, tudi z vodilnimi pobudami strategije Evropa 2020, da bi dosegli njene cilje;
31. opozarja, da je mobilnost osrednje vprašanje evropske strategije zaposlovanja, in da še vedno obstaja veliko posebnih ovir za dostojno življenje in samostojnost invalidov v EU, zlasti v smislu prenosljivosti socialnih prihodkov in dajatev ter pomoči in tudi dostopa do potrebne opreme ali osebne asistenc;
32. poudarja, da so invalidi v skladu z Direktivo o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu (2011/24/EU) upravičeni do čezmejnega zdravstvenega

varstva in jim je treba dati enak dostop do zdravstvene oskrbe v kateri koli državi članici EU, zlasti če potrebujejo visoko specializirano oskrbo;

33. poziva k boljšemu medsebojnemu priznavanju statusa invalidnosti v državah članicah; poziva države članice k izmenjavi dobre prakse, da bi se nacionalni sistemi za določanje stopnje invalidnosti med državami EU zbližali, kar bi invalidom omogočilo boljšo mobilnost;
34. poudarja, da je treba države članice spodbuditi, da bodo v svojih socialnih sistemih ter ob upokojitvi priznale dejavnost in neplačano delo negovalcev, najpogosteje žensk, ki skrbijo za invalide; zato bi bilo treba tem ženskam nameniti posebno pozornost;
35. priznava pomen Priporočila Sveta 98/376/ES z dne 4. junija 1998 o parkirni kartici za invalide, v katerem je navedeno, naj bo kartica standardnega formata in naj jo priznavajo vse države članice, kar bo njenim imetnikom olajšalo uporabo avtomobila, in ugotavlja, da so enotna evropska listina o pravicah potnikov ter pridobivanje in podaljšanje voznškega dovoljenja ali drugih dovoljenj in dokumentov, potrebnih za lažjo mobilnost med državami članicami, bistveni za vključevanje invalidov v družbo v vseh državah članicah EU; priznava, da so inovativne oblike neplačljivih komunikacijskih orodij za slepe in gluhe ter dostopne informacijske storitve s posebnim poudarkom na spletnih storitvah prav tako bistvene za polno uveljavljanje pravic; to vključuje tudi lahko berljive različice za ljudi s kognitivnimi in intelektualnimi težavami; poziva, naj se zmanjšajo ovire za svobodno gibanje invalidov s sprejetjem evropske kartice mobilnosti za invalide, ki bo temeljila na vzajemnem priznavanju invalidskih izkaznic in invalidnin ter prejemkov s strani držav članic, da se invalidom olajša študij, delo in potovanje, tudi z uporabo okvira odprte metode usklajevanja; poziva, naj Komisija oblikuje bolj informativno spletno stran, namenjeno invalidom, na kateri bodo pojasnjene njihove pravice ter dodatne posebne informacije glede potovanj;
36. poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo potrebne ukrepe za spodbujanje fizično neoviranega dostopa do delovnih mest in domov za invalide kot načina, da se jim pomaga pri vključitvi v delovno življenje;
37. poudarja, da se inovativna gospodarstva, ki temeljijo na znanju, ne morejo razviti brez invalidom dostopnih vsebin in oblik, na primer slepim dostopnih spletišč ter podnaslovljenih vsebin za naglušne, tudi storitev javnih občil, in spletnih storitev, dostopnih uporabnikom znakovnih jezikov, uporabnih programov za pametne telefone, zvočnih in taktilnih pripomočkov na javnih prevoznih sredstvih, za kar so potrebni zavezujoči predpisi;
38. poziva Komisijo in države članice k dvotirnemu pristopu, pri katerem so zavezujoča zakonodaja in standardi dopolnilni instrumenti, potrebni za doseganje dostopnosti; poudarja, da mora zakonodaja določiti okvir, ki bo trajen, glede na hiter razvoj v sektorju informacijskih in komunikacijskih tehnologij; ugotavlja, da bi standardi morali biti pripomočki, ki se razvijajo in s tem zagotavljajo izvajanje zakonodaje;
39. se zaveda pomanjkanja enakega dostopa do zdravstvenega varstva, vključno z dostopom do informacij o zdravju in zdravstvenem varstvu, ter poziva Evropsko komisijo, naj pospeši pripravo priporočil, ki bodo podpirala enak dostop do zdravstvenih storitev ter

informacij o zdravju in zdravstvenem varstvu;

40. poudarja, da si je za dejavno vključevanje invalidov na vsa področja družbenega življenja treba prizadevati za komunikacijske rešitve za ljudi z motnjami v duševnem razvoju (npr. lahko berljiva spletišča) ter pomožne in alternativne metode komunikacije za ljudi s kompleksnimi komunikacijskimi potrebami;
41. poziva države članice, naj s pomočjo skupine spodbuja vključevanje in sprejemanje invalidov v družbi z izboljšanjem dostopa do športnih možnosti in dejavnosti, možnosti in dejavnosti v prostem času ter kulturnih možnosti in dejavnosti, vključno s spodbujanjem in izmenjavo med državami članicami kulturnega gradiva, dostopnega slabovidnim, v skladu z resolucijo Sveta z dne 6. maja 2003 o dostopnosti kulturne infrastrukture in kulturnih dejavnosti za invalide (2003/C 134/05);
42. poziva države članice, naj odpravijo pomanjkljivosti v zakonodaji o dostopnosti, zlasti javnega prevoza, v zakonodaji o pravicah potnikov, tudi glede poškodb opreme za gibanje ter storitev elektronskih informacijskih komunikacijskih sistemov, ter v predpisih o javnem grajenem okolju in storitvah;

Enake možnosti

43. meni, da enake možnosti ne pomenijo enakih pogojev in okoliščin za osebe z različnimi potrebami, zato bi morale imeti osebe z različnimi invalidnostmi dostop do zadostnih sredstev za nakup blaga in storitev, s čimer se ustvarjajo resnično enake možnosti;
44. ponovno izraža svoje stališče, da je treba invalidom omogočiti splošen, učinkovit in nediskriminatoren dostop do socialne zaščite, socialnih ugodnosti, zdravstvenega varstva, izobraževanja in dostop do blaga in storitev (ter oskrbo z njimi), ki so na voljo javnosti, vključno s stanovanji, telekomunikacijami in elektronskimi komunikacijami, informacijami v dostopnih oblikah, finančnimi storitvami, kulturo in prostim časom, stavbami, odprtimi za javnost, načini prevoza ter drugimi javnimi prostori in zmogljivostmi;
45. poudarja, da sta ponovna vključitev na trg dela in ekonomska samostojnost zelo pomembni dejavniki za socialno vključenost invalidov;
46. ponovno poudarja, da izdelki, blago in storitve oziroma njihove prilagojene različice ne bi smeli biti diskriminatorni, zato ne bi smeli biti dražji za invalide;
47. meni, da imajo mala in srednja podjetja bistven pomen pri vstopu invalidov na trg dela, kjer lahko ustvarijo ustrezne delovne pogoje, da invalidi pokažejo svoje individualne in poklicne sposobnosti; zato poudarja, da bi morali malim in srednjim podjetjem zagotoviti informacije o olajševalnih ukrepih in podpori za zaposlovanje zaščitene kategorije delavcev ter o ustreznih tehnologijah in izobraževanju, ki invalidom omogočajo, da postanejo samostojni in aktivni delavci;

48. poudarja izjemno pomembnost zaposlovanja invalidov na rednem trgu dela; se zaveda velike potrebe po prožnejših pravnih oblikah delovnih razmerij s poudarkom na sodobnih oblikah odnosov med delodajalci in zaposlenimi ter poziva Komisijo in vlade držav članic, naj sprejmejo pravne in finančne ukrepe, ki bodo učinkovito podpirali zaposlovanje invalidov;
49. poziva države članice, naj izboljšajo in prilagodijo svoje politike aktivnega zaposlovanja tako, da invalidom omogočijo vstop na trg dela ter obstanek na njem; se zavzema za uvedbo pobud, usklajenih s potrebami posameznih vrst invalidnosti, vključno z načrti in poklicnim svetovanjem, ki delujejo od trenutka, ko se posamezniki, ki potrebujejo pomoč, prijavijo pri ustanovi, ustanovljeni v ta namen;
50. poudarja, da bi bile lahko invalidske delavnice in integrirana delovna mesta, čeprav ne pod enakimi pogoji kot na prostem trgu dela, dragoceni rešitvi za spremljanje in podporo oseb z različnimi invalidnostmi in v različnem življenjskem obdobju, vključno s primerno nastanitvijo v prehodu na prosti trg dela, ter meni, da bi bilo treba neupravičeno zavrnitev primerne nastanitve obravnavati kot obliko diskriminacije v skladu s členom 2 Konvencije o ZN o pravicah invalidov; ugotavlja, da bi se lahko v nekaterih državah članicah za prehod na prosti trg dela uporabile invalidske delavnice in kvote ter zagotavljanje posebnih možnosti za invalide in osebja, usposobljenega za zadovoljevanje njihovih potreb; poudarja, da bi bilo treba pozdraviti zagotavljanje predstavnikov iz vrst invalidov v velikih podjetjih, kar omogoča, da invalidi nastopajo v svojem imenu; prav tako bi bilo treba pozdraviti krepitev tesnejšega sodelovanja med pomembnimi lokalnimi nevladnimi organizacijami in malimi podjetji; poudarja, da bi po potrebi morali pomagati osebni pomočniki, saj bi to bistveno izboljšalo možnosti invalidov, da vstopijo na trg dela;
51. poudarja pomen prehodnih programov, ki, prvič, ponujajo možnosti za delo, ki se začnejo z invalidskimi delavnicami ter napredujejo proti odprtemu trgu dela, ter, drugič, ustvarjajo prožnejši okvir za prehod iz poklicne rehabilitacije k drugim oblikam zaposlovanja med uresničevanjem strategije Evropa 2020;
52. poziva države članice, naj utrdijo in izboljšajo aktivno politiko zaposlovanja, sprejeto za vključevanje ljudi s posebnimi potrebami na delovna mesta in povečanje učinkovitost pristojnih nacionalnih organov;
53. ugotavlja, da bi morale države članice prednostno sprejeti predlog direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost (KOM(2008)0426); poziva Komisijo, naj še naprej podpira premagovanje tehničnih težav v Svetu, dokler se ne doseže hiter sporazum; ugotavlja, da protidiskriminacijska politika igra ključno vlogo pri spodbujanju socialne vključenosti in zaposlovanja invalidov;
54. poziva k pregledu evropske zakonodaje o javnih naročilih, da bi merila dostopnosti postala obvezna pri uveljavljanju izbirnih meril, ki spodbujajo socialno vključenost, inovacije in dostopnost za invalide;
55. poudarja, da kljub razlikam med državami članicami velika večina sistemov socialne varnosti ni dovolj prožnih, da bi lahko posamezniki prejeli pomoč na način, ki bi jim

omogočil obstanek na trgu dela; poziva, naj se ti sistemi revidirajo tako, da bodo bolj proaktivni, tako da lahko posamezniki, ki prejemajo pomoč ali ki so delno invalidni, ostanejo na trgu dela;

56. poziva, naj tudi Komisija v svojem sporočilu o evropski strategiji o invalidnosti izrazi zaskrbljenost zaradi majhne razpoložljivosti podnapisov in zvočnih opisov na televiziji v Evropski uniji; poudarja zlasti dejstvo, da so organizacije gluhih in naglušnih ob podpori Evropskega parlamenta več let vodile vseevropsko kampanjo za zagotavljanje širšega dostopa do podnapisov na televiziji v Evropski uniji; poziva k skrbnejšemu izvajanju obveznosti iz Direktive 2007/65/ES s strani držav članic, ki spodbuja izdajatelje televizijskega programa k zagotavljanju večje dostopnosti medijskih storitev osebam z okvarami sluha in vida; poziva Komisijo, naj poskrbi za posebne možnosti financiranja javnih izdajateljev televizijskega programa, s pomočjo katerih bodo lahko uvedli okvir storitev podnapisov in zvočnih opisov v njihove programe;

Vlaganje v invalide

57. ugotavlja, da je raven zaposlenosti invalidov v Evropi odločno prenizka in opozarja evropske institucije, da ciljev strategije EU2020 ne bo mogoče uresničiti, če se položaj teh ljudi ne izboljša; družbo je zato treba seznaniti z invalidnostjo, ki jo mora ta sprejeti, tudi na predšolski in osnovnošolski ravni;
58. meni, da sedanji izobraževalni sistemi in sistemi usposabljanja ne morejo preprečiti visokega deleža invalidov v številu oseb, ki predhodno zapustijo šolanje, ne da bi bile potrebne dodatne javne politike, ki ponujajo posebno učno podporo, saj cilji strategije Evropa 2020 določajo zmanjšanje na manj kot 10 %; poudarja, da to vodi v pomembne socialne in zaposlitvene slabosti ter posledično v revščino invalidov, zlasti v obdobju sedanje gospodarske krize; poudarja, glede na visok delež invalidov v številu oseb, ki predhodno zapustijo šolanje, in z vidika sklepov Sveta z dne 11. maja 2010 o socialni razsežnosti izobraževanja in usposabljanja, potrebo po vlaganju v učinkovite (tudi alternativne) izobraževalne programe in programe (poklicnih) usposabljanj in njihovem spodbujanju, ki so prilagojeni potrebam, značilnostim in zmožnostim invalidov; ugotavlja, da to zahteva razpoložljivost ustreznega števila kvalificiranega in motiviranega strokovnega osebja z zanesljivimi in primernimi programi ter razpoložljivost takšnih programov v učnem načrtu vseh poklicnih izobraževalnih ustanov, ustanov za usposabljanje ter ustanov visokošolskega izobraževanja, tudi v posebnih učnih načrtih za invalide, da se prepreči negativno obnašanje do invalidnih otrok in jim omogoči pridobitev ustreznih kvalifikacij za vstop na sodoben in prost trg dela; poziva države članice in Komisijo, naj invalidom omogočijo boljši dostop do informacij o obstoječih programih mobilnosti in izobraževanja ter enak dostop do programov vseživljenjskega učenja; ugotavlja, čeprav je temu že tako, da je treba v strategijo Evropa 2020 in v njene vodilne pobude vključiti protidiskriminacijske politike, da se zagotovi izvajanje člena 24 Konvencije ZN o pravicah invalidov;
59. je prepričan, da bi moralo biti vključujoče izobraževanje žariščna točka, zlasti pri

priznavanju pridobljenih izkušenj; to bi moralo biti poudarjeno v strateškem okviru za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja (ET 2020), pa tudi v vodilni pobudi za nove veščine in delovna mesta v strategiji Evropa 2020; poleg tega ugotavlja, da so potrebne nove, ustrezne smernice in pravilna raba informacijske tehnologije v šolah in doma, da se zagotovi osebna in prilagojena pomoč;

60. poudarja, da je treba vsem otrokom, tudi invalidnim, zagotoviti pravico do splošnega dostopa do vseh sektorjev in stopenj izobraževanja v vseh institucijah; poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo splošne informacije za družine invalidnih otrok, da bi jim omogočili zgodnje prepoznavanje in podporo ter ponudili več rešitev za njihove posebne potrebe; opozarja na pomen javne podpore družinam invalidnih oseb, ne samo s finančnega vidika, ampak tudi pri nudenju pomoči (tudi storitev otroškega varstva), zdravstvene in psihološke pomoči in pri delitvi strokovnega znanja ter tudi na pomen bolj prilagodljivega delovnika (enega od) staršev invalidnih otrok; priporoča, naj države članice ustvarijo posebna okenca, kjer bodo invalidi in njihove družine lahko dobili želene informacije ter nasvete upravne narave; poziva države članice, naj podprejo družine invalidov in strokovnjake, ki delajo v nacionalnih zdravstvenih sistemih, z ukrepi, kot je zagotavljanje ciljnih informacij in usposabljanja ter z vključevanjem združenj bolnikov v postopke odločanja in spremljanja;
61. poudarja, da morajo delodajalci invalidom omogočiti, da zasedejo delovno mesto, če so zanj kvalificirani, ter na njem napredujejo, pri tem pa jih podpirati z usposabljanjem;
62. poudarja, da je pomembno spodbujati projekte, ki povezujejo šolo in delo, ki mladim invalidom omogočajo dejanski in neposreden prehod iz izobraževalnega in vzgojnega sistema v "življenje";
63. poudarja, da je treba za mlade invalide razvijati tudi neformalne vidike izobraževanja in usposabljanja v okviru druženja, sredstev javnega obveščanja, kjer bi zaradi dostopnosti treba bolj razvijati sisteme podnaslavljanja in zvočnega opisovanja, pri športu, igri ter dejavnostih na prostem glede na posebnosti vsakega otroka in mladostnika; poudarja, da to niso le nujni instrumenti za zdrav razvoj vsakega človeka, ampak tudi neodtujljive pravice, ki jih priznava OZN;
64. poudarja, da je vseživljenjsko učenje ključni način podpore in povečevanja prilagodljivosti ter stalnosti zaposlovanja za invalide ter da je zlasti pomembno za ljudi, ki postanejo invalidni v aktivnem delovnem obdobju, zlasti tiste, pri katerih se invalidnost postopoma razvija;
65. poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo ter uvedejo storitve rehabilitacije v zdravstvu, izobraževanju, usposabljanju, zaposlovanju, podpori za samostojno življenje, prometu itd., ki so učinkovitejše in se prekrivajo; tega se ne sme samo spremljati in individualno prilagajati, temveč tudi prispevati k dolgoročnemu proračunskemu in razvojnemu načrtovanju;
66. je prepričan, da je treba ustrezna sredstva usmeriti v organizacije invalidov; vztraja, da bi morala biti zaradi znanih finančnih težav takšnih organizacij stopnja sofinanciranja v njihovem primeru vsaj 10 % vrednosti predstavljenih projektov;

Način življenja

67. poudarja, da bi lahko tudi prostovoljna družbena odgovornost podjetij pomembno vplivala na položaj invalidov; poziva, naj se uvedejo pomoč in subvencije s posebnim poudarkom na sredstvih EU in programih, ki bi se razlikovali glede na tip pogodbe, za podjetja in posameznike, ki zaposlujejo invalidne delavce; poziva akterje in zainteresirane strani, naj podprejo in izvajajo dobro prakso na tem področju s posebnim poudarkom na ženskah z invalidnimi otroki;
68. ponovno poudarja, da bi moralo biti usposabljanje javnih uradnikov v institucijah EU in državah članicah pri sprejemanju in obveščanju invalidov obvezno, ter da bi bilo treba dostop do javnih pravnih dokumentov in postopkov podpreti s konkretnimi ukrepi; poziva institucije EU, naj bodo za zgled pri zaposlovanju invalidov, in poziva države članice, naj tudi one uveljavijo to strategijo;
69. poudarja, da bi morale politike za spodbujanje in podpiranje neodvisnega podjetništva nameniti ustrezno pozornost vključevanju invalidov na trg dela in v gospodarske dejavnosti, saj je to povezovanje vir prožnosti, ki jim pogosto omogoča premagovanje omejitev in ovir na delovnem mestu; poziva države članice, naj uvedejo bolj primerno in učinkovito pomoč za samostojne podjetniške politike v zvezi s to skupino;
70. poziva Komisijo, naj učinkoviteje predstavi prednosti dostopnosti ter naj vključi stroške in izdatke ustvarjanja okolja brez ovir za vse, zlasti ob upoštevanju starajoče se družbe;
71. spodbuja uvajanje posebnih oblik dopusta, tako da starši lahko skrbijo za invalidne otroke; nadalje priporoča, da se staršem invalidnih otrok priznajo njihove obveznosti in opravljeno delo ter se to upošteva kot poklicne izkušnje in posebne pravice za starostno pokojnino;
72. poudarja, da tudi z neoviranim dostopom do zdravstvenih storitev in zapletenih storitev rehabilitacije ni mogoče popolnoma ustaviti poslabšanja zdravstvenega stanja, zlasti v starajoči se družbi, zaradi česar mora biti vsakdo odgovoren glede svojih vsakodnevnih dejavnosti in potrošniških navad, če želimo doseči trajnostno družbo, v kateri bo zdravje imelo čedalje večjo vrednost, od preventive do rehabilitacije;

Boj proti revščini

73. poziva Komisijo, naj zagotovi ustrezno finančno podporo krovni predstavniški organizaciji invalidov v EU in drugim evropskim invalidskim organizacijam za posamezne vrste invalidnosti, da bi se jim omogočila polna vključenost v oblikovanje politik in izvajanje zakonodaje, namenjenih razvijanju zavez evropske strategije o

invalidnosti ter Konvencije ZN o pravicah invalidov, ter v druge postopke odločanja o invalidskih vprašanjih;

74. obžaluje dejstvo, da se morajo invalidi v vsakdanjem življenju spopadati z dodatnim finančnim bremenom – posebni stroški, ki nastanejo kratkoročno očitno zaradi invalidnosti – kar bistveno vpliva na kakovost njihovega življenja;
75. poziva Komisijo, naj v luči ciljev zmanjšanja revščine razčleni podatke o revščini in izračuna število invalidov, ki živijo v revščini, da bi se v okviru strategije EU 2020 lahko dosegli primerljivi cilji za zmanjšanje revščine pri invalidih;
76. poudarja, da bi odprava ali resno zmanjšanje revščine omogočila večjo zaposlenost invalidov, kar bi povečalo neto davčne prihodke države in zmanjšalo število tistih, ki potrebujejo pomoč zaradi skrajne revščine;
77. želi opomniti na zagon, ki ga je prineslo evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti ter nova evropska platforma proti revščini in socialni izključenosti, in trdi, da revščine ne moremo zmanjšati, če ne bomo invalidov vključili že v procesu izobraževanja in kasneje na trg dela ter prilagodili dohodkovne politike s področja invalidnosti in invalidskim pokojninskim sistemom v skladu s točko 12 sklepov Sveta EPSCO, sprejetih na seji z dne 30. novembra 2009; ob tem se je treba zavedati, da slednji prinašajo tudi stigmatizacijo;
78. priznava, da sta zgodnje odkrivanje in pomoč poglobljena in temeljna pri invalidnih otrocih ter da ju je treba obravnavati kot dolgoročne naložbe v starajoči se družbi; ugotavlja, da so družine z invalidi bolj izpostavljene revščini in socialni izključenosti ter da jim je treba posvetiti posebno pozornost;
79. poziva države članice, naj se v okviru varčevalnih ukrepov za boj proti gospodarski krizi izognejo vsakršnem neupravičenemu zmanjšanju sredstev za socialno varstvo invalidov, saj jim je treba zagotoviti sprejemljiv življenjski standard kot neodtujljivo pravico;
80. ugotavlja, da so zlasti invalidi izpostavljeni tveganju, da bodo socialno izključeni in jih bo prizadela revščina, ter poudarja, da je stopnja revščine pri invalidih za 70 % višja od tiste pri neinvalidih; poudarja, da so v najtežjem položaju težji invalidi ali osebe z večplastno invalidnostjo ter starši samohranilci, katerih otroci so invalidi; poziva Komisijo in države članice, naj jim zagotovijo pravice in sprejmejo ukrepe za izboljšanje kakovosti življenja, med drugim z zagotavljanjem dostopa do praktičnih informacij o vsakdanjih vprašanjih, tudi s seznanitvijo s postopki in storitvami pridobivanja veščin, ki vplivajo na družinsko življenje;
81. poziva Svet in Komisijo, naj sprejmeta dodatne ukrepe, pripravita redna poročila o redkih boleznih ter zagotovita dejansko pomoč pri navezovanju stikov med starši in strokovnjaki, ki so najbližji njihovim prebivališčem; meni, da je to treba upoštevati in oceniti pri delu organizacije INSERM; poziva Komisijo, naj spodbuja vzpostavitev evropske mreže pooblaščenih centrov za diagnosticiranje in zdravljenje specifičnih oblik redkih bolezni, da se uskladijo in spremljajo njihove dejavnosti in koristi za paciente;

Parlament še naprej zahteva, da je treba slediti družbeno trajnostnemu pristopu na podlagi človekovih pravic

82. potrjuje, da ima Komisija na podlagi novih pravic, sprejetih z Listino EU o temeljnih pravicah, pravičen pristop do enakih možnosti: krepitev boja proti diskriminaciji, podpora politike dejavnega vključevanja ter ozaveščanje o invalidnosti, vključno s pojmi oblikovanje za vse ter univerzalno oblikovanje, in poudarjanje pomena razumne prilagoditve;
83. poziva države članice in Komisijo, naj hitro ratificirajo in začnejo izvajati Konvencijo ZN o pravicah invalidov in njen izbirni protokol ter pozdravlja pobudo Komisije, da pristopi k izbirnemu protokolu konvencije;
84. poziva Svet in Komisijo, naj preučita možnosti za sklenitev medinstitucionalnega sporazuma z Evropskim parlamentom in v enem letu pripravita posebno priporočilo za vključitev Parlamenta v spremljanje izvajanja Konvencije ZN o pravicah invalidov istočasno;
85. poziva Svet, naj sprejme predlog Komisije v zvezi s sklepom o pristopu EU k izbirnemu protokolu, pri čemer poudarja dejstvo, da bi lahko mehanizem, ki ga uvaja protokol, ob sodelovanju Evropskega parlamenta, vodil v izvajanje Konvencije ZN o pravicah invalidov s strani EU;
86. poziva Komisijo, naj v skladu s seznamami ukrepov iz evropske strategije o invalidnosti ter v tesnem sodelovanju z Evropskim parlamentom zasnuje oprijemljive, ustrezne ter natančneje razdelane ukrepe v zvezi z izvajanjem evropske strategije o invalidnosti za vse ravni upravljanja, pa tudi mehanizem spremljanja;
87. poziva države članice, naj kolikor mogoče podpirajo ustrezne ukrepe in prilagojena orodja, ki ne sodijo nujno v medicinski vidik, za bolj neodvisno življenje, da bi invalidom in njihovim družinam omogočili enake možnosti in aktivno življenje;
88. poudarja, da je treba pomagati tistim, ki lahko delajo in hočejo ostati del aktivnega prebivalstva, čeprav so izgubili del svojih funkcionalnih zmožnosti; poziva države članice, naj spodbujajo kulturo vključenosti in ljudem z delno delovno zmožnostjo pomagajo pri vključevanju na trg dela;
89. poziva države članice, naj ponovno preučijo svoje ukrepe v zvezi z invalidnostjo in nacionalne programe oziroma strategije v rokih in okvirih evropske strategije o invalidnosti in v skladu s strategijo EU 2020 ter Konvencijo o ZN o pravicah invalidov;
90. poziva Komisijo, naj predstavi zakonodajni predlog za evropski akt o dostopnosti, kakor je napovedano v evropski strategiji o invalidnosti, pri čemer poudarja, da so potrebni trdni in zavezujoči ukrepi na ravni EU, da bi se izboljšala dostopnost do blaga in storitev za invalide z jasnim časovnim razporedom;
91. poziva države članice, naj s podporo Komisije sprejmejo posebne socialne ukrepe za

zagotovitev enakovrednega dostopa do zdravstvenega varstva, vključno z visokokakovostnimi zdravstvenimi in rehabilitacijskimi storitvami za duševne in telesne invalide;

92. poudarja, da je pomembno raziskovanje novih terapevtskih metod, ki dodatno olajšujejo vključevanje invalidov v družbo; poudarja, da sta se na primer dramska terapija in terapija z živalmi izkazali za zelo učinkoviti, saj spodbujata socializacijo in medosebno komunikacijo;
93. poziva Komisijo, naj sprejme potrebne ukrepe za pomoč slabovidnim, da bodo ti lahko opravljali poslovne transakcije;
94. poziva Komisijo, naj v načrtovanem pregledu reforme javnih naročil bolj upošteva vprašanja invalidnosti;
95. poziva Komisijo, naj si glede na rezultat razprave po objavi zelene knjige o pokojninah v prihodnji beli knjigi, ki naj bi bila objavljena v drugi polovici leta 2011, prizadeva tudi za medsektorsko politiko o invalidnosti.
96. poziva Komisijo, naj oceni, ali nadaljnji ukrepi, sprejeti v okviru evropskih strukturnih skladov, zlasti sklada za razvoj podeželja, pomagajo invalidom, ki živijo na podeželju, biti aktivni evropski državljani;
97. poziva Komisijo in Svet, naj storita vse, da se oblikujejo pravila o osebem pregledu pri uporabi prevoznih storitev, ki bodo potnikom zagotovila temeljne pravice in dostojanstvo ter ki bodo služila namenu njihovega potovanja, zlasti v zvezi z medicinskimi pripomočki, pomagali in dodatki, ki jih je mogoče vkrcati, in da se doseže jasno, skupno razlago obstoječih varnostnih zahtev, tako da invalidom ne bo onemogočeno potovanje – brez ustreznih utemeljitev in nesorazmerno pogosto – zgolj zato, da se ponudnik storitev izogne neprijetnostim;
98. poziva Komisijo, naj poveča prizadevanja za doseg posamezniku prilagojenih navigacijskih storitev za slepe ter osebe z resnimi okvarami vida ter o tem vsako leto poročajo in oblikujejo posebna priporočila – ob upoštevanju dinamičnega tehnološkega razvoja – s čimer se bo zagotovil napredek in omogočil nenehen večmodalen prevoz od vrat do vrat, kot to določa bela knjiga z naslovom “Na poti h konkurenčnemu in z viri gospodarnemu prometnemu sistemu”;
99. poziva države članice, naj pregledajo svoje zagotavljanje zdravstvenih storitev za invalide, na primer splošne ukrepe, povezane s fizično dostopnostjo do storitev, usposabljanjem in medicinskim osebjem, ozaveščanje, informacije v dostopnih oblikah, prilagojene svetovalne storitve, vključno s prevodi v različne jezike, ter zdravstvene storitve, prilagojene potrebam invalidov;
100. poziva Komisijo in države članice, naj se pri podpiranju športa in rekreacije za invalide izognejo razlikovanju pri opredeljevanju invalidnosti ter poziva Svet, naj nadaljuje svoja prizadevanja, hkrati pa opozarja, da je Odbor ministrov Sveta Evrope leta 1986 obljubil podporo športu za invalide;

101. poziva Komisijo in Svet, naj izboljšata dostop za invalide na področju avtorskih pravic, vključno z okrepljeno izmenjavo najboljših praks, za podpiranje razvoja optimalnih oblik sodelovanja in za zagotavljanje, da ponudniki storitev spoštujejo ustrezne, skupne in obvezne zahteve glede invalidov, s posebnim poudarkom na invalidih, ki imajo težave z vidom;
102. poudarja, da je v skladu z duhom Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov tudi Direktiva 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah – zlasti njene določbe o zavajajoči opustitvi – pomembna za invalide;
103. poziva Komisijo in Svet, naj ukrepata na podlagi prakse in izkušenj Evropskega parlamenta, da bi gluhim zagotovili neoviran dostop do IKT, v skladu s sklepi Parlamenta iz let 1988 in 1998, ter naj o tem vsako leto poročata zadevnim poslancem in poslankam Parlamenta;
104. poziva Komisijo, naj pripravi študijo z ljudmi s težavami z vidom v mislih, v kateri bo analizirala značilnosti digitalnih zaslonov (vmesnikov) industrijskih in domačih izdelkov ter alternative in enakovredne rešitve za obveščanje slepih in v skladu s tem poda posebne zakonodajne predloge;
105. poziva države članice in Komisijo, naj se znakovni jezik v državah članicah prizna kot uradni jezik; ugotavlja, da bi si zato morale države članice prizadevati za možnost takšnega priznanja v skladu z Bruseljsko deklaracijo z dne 19. novembra 2010;
106. poziva Komisijo, naj bo pozorna na to, da se v skladu s razvojnimi cilji tisočletja OZN interesi invalidov vključijo pri zagotavljanju pomoči za mednarodne odnose in razvoj;
107. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

OBRAZLOŽITEV

POVZETEK

Poročevalec pričakuje, da bodo za uresničevanje trajnostne družbe sprejeti spodaj opisani ukrepi, ki bodo temeljili na človekovih pravicah in bodo s skladu z odločitvami Parlamenta. Prvič, države članice ne bi morale samo podpisati in ratificirati konvencije OZN o pravicah invalidov in njene dodatni protokol; upravičeno bi tudi morale razviti nacionalno politiko in strategije o invalidnosti, ki bi bile v skladu z evropsko strategijo o invalidnosti Evropske komisije in s strategijo EU 2020, pregledati pa bi morale tudi veljavne nacionalne dokumente s tega področja. Objavljeni akcijski načrt Komisije do leta 2015, ki je povezan z evropsko strategijo o invalidnosti, je korak v pravo smer, vendar bi bilo treba tudi podpreti ukrepe s konkretnimi roki in programskimi prvinami, ki bi omogočale boljše izvajanje.

RAZMERE

Evropski parlament se je pogosto ukvarjal s položajem invalidov ter sprejel številne pomembne odločitve o njihovem vključevanju in varstvu njihovih pravic, saj je pozival države članice in Komisijo, naj oblikujejo pravne standarde in zakonodajo na ravni EU.

Osnovna predpostavka tega poročila je, da je treba zaščititi novo generacijo človekovih pravic in zadržati sedanje človekove pravice invalidov. Nihče ne dvomi, da imajo tudi invalidi človekove pravice, vendar njihovo izvajanje v praksi ovirajo prepreke v posameznikovem okolju – deloma fizične, deloma družbene –, vključno s storitvami in izdelki, do katerih se ne da ustrezno dostopati. Poseben poudarek je na pravicah invalidnih otrok in njihovih staršev (ki večinoma niso invalidi), podpora v zgodnjem razvoju pa je prva naložba v prihodnost.

V skladu s strategijo EU 2020 je eden najpomembnejših ciljev pri skoraj 80 milijonih invalidov, ki živijo v EU, povečati stopnjo zaposlenosti. Delež zaposlenosti je pri invalidih in pri ljudeh, katerih delovna zmožnost se spreminja, v EU na splošno nizka, dela jih 30 do 40 %; razmere v revnejših državah so še slabše. Če želimo uresničiti cilj strategije EU 2020 o 75-odstotni zaposlenosti, bi morala zaposlenost naraščati približno za odstotek na leto. V skladu s študijo Mednarodne organizacije dela iz leta 2007, so invalidni delojemalci zmožni dosegati znatne rezultate, če imajo delo, ki je primerno njihovem strokovnemu znanju, zmožnostim in interesom, prav tako pa so tudi bolj lojalni. Po mnenju Komisije je lahko prihodek delodajalcev 27-krat večji od zneska, ki ga plačajo za zagotavljanje ustreznih pogojev.

Glede na naslov poročila poročevalec meni, da je pomembno pokazati, da mobilnost invalidov – vključno z dostopom do komunikacijskih sredstev kot orodja za izkoriščanje zamisli in samoizražanje – in družbena vključenost nista dve ločeni stvari niti dva medsebojno povezana dejavnika, pač pa dve celoviti osnovi pristopa na podlagi človekovih pravic k

izboljševanju enakih možnosti za invalide. Glede drugega dela naslova: Kar zadeva drugi del naslova se Evropski parlament preprosto mora odzvati na cilje, zastavljene v novi desetletni evropski strategiji o invalidnosti, ki jo je oblikovala Komisija, pa tudi na ukrepe, opredeljene v prilogi k temu dokumentu.

PODROBNA OBRAZLOŽITEV

Cilji

V trajnostni, konkurenčni in inovativni družbi se je treba osrediniti na dolgoročno vlaganje v invalide, ne na kratkoročne izdatke.

Namen je, da so osebe z različnimi vrstami in stopnjo invalidnosti deležne pomoči, ki je na podlagi ugotovitev in izkušenj iz najsodobnejših znanstvenih in uporabniških študij bolj prilagojena posamezniku, vključno z novo klasifikacijo Svetovne zdravstvene organizacije, ki pri opredeljevanju funkcioniranja posameznega invalida upošteva tudi okoljske dejavnike. Drugi cilj pa je, da bi bilo v okolju, ki bi bilo resnično brez ovir in ki bi omogočalo več dostopa do storitev in izdelkov, potreb po individualizirani pomoči čim manj.

Izvajanje evropske strategije o invalidnosti je treba natančneje opredeliti, glede spremljanja pa določiti natančnejše roke in mehanizme, zlasti glede krepitve vloge Evropskega parlamenta. Pomembno vlogo pri tem bi lahko imela različna posvetovalna telesa, ki doslej še niso bila vključena, saj bi s tesnejšim sodelovanjem strokovnjakov olajšala načrtovanje in izvajanje.

Državlanske in človekove pravice

Poleg zaveze Evropskega parlamenta k Listini o temeljnih pravicah Evropske unije je treba tudi poudariti, da je treba kot metodo zasnovanja in načrtovanja, katere namen je doseganje širše dostopnosti, podpreti koncept oblikovanja za vse kot tudi univerzalni koncept ZN. Pozornost je treba nameniti krepitvi aktivne udeležbe invalidov v javnem življenju, zlasti glede pravice do glasovanja (zmožnost glasovanja, zmožnost kandidature, priložnosti za opravljanje javne funkcije itd.), ter si tudi v prihodnje prizadevati za zagotavljanje sprejemljivosti načela podpornega sprejemanja odločitev.

Pomen zbiranja informacij in posvetovanja

Po podatkih strokovne organizacije, s katero se je posvetovala Komisija (ANED: Akademska mreža evropskih strokovnjakov s področja invalidnosti), opredelitve in podatki o invalidih niso samo nepopolni, temveč mnogokrat celo neprimerljivi. To je treba spremeniti s sodelovanjem med državami članicami. Še posebej manjka informacij o enem najpomembnejših področij, kjer je le malo zanesljivih številčnih podatkov, namreč o položaju in oskrbi invalidov, ki živijo v zavodih. Financirati bi bilo treba raziskave, s katerimi bi to vrzel zapolnili. Več pozornosti je treba nameniti ohranjanju in omogočanju dostopa do vsebin (na primer spletnih strani), zlasti med posvetovanji, ki zadevajo invalide.

Demografske spremembe in okolje brez ovir

Pri demografskih spremembah so le redko omenjeni novi izzivi, s katerimi se bodo ljudje srečevali v starajoči se družbi, in dejstvo, da se bo podvojilo število vzdrževanih oseb, kar bo imelo nepredvidljive posledice. To ugotovitev podpira napoved Eurostata, ki poroča, da se bo število vzdrževanih oseb do leta 2050 podvojilo, ta trend pa bo še posebej prizadel Nemčijo in Italijo, pa tudi države srednje in vzhodne Evrope, ki so se nedavno pridružile EU. Zato vprašanje načeloma ni povezano z invalidnostjo, temveč je predvsem socialne narave: ni vsaka invalidna oseba stara in vsaka stara oseba ni invalidna. Vprašanje ljudi, ki potrebujejo dolgoročno oskrbo, ne pomeni pristopa k povečani aktivnosti, ki temelji na metodologiji, načrtovanju ali organizaciji dela in izobraževanju, temveč zadeva sistem socialne oskrbe, ki vključuje družine in temelji na človeškem dostojanstvu in spoštovanju človekovih pravic.

Od leta 2010 do leta 2050 se bo število delovno aktivnega prebivalstva (15-64) zmanjšalo za približno 50 milijonov, delež ljudi, starejših od 65 let z invalidnostmi pa povečalo za 77 %. Poelg neodvisnega življenja bo vedno večjo vlogo imela varnost pri delu in zaščita zaposlitve.

Višja starost pri upokojitvi v povezavi z bolj zdravim načinom življenja bo prav tako pomenila bistvene spremembe pri dostopnosti do okolja in storitev; to je treba doseči s sredstvi iz strukturnih skladov, pri čemer se vseskozi ohranijo in razvijajo obstoječe določbe. To je treba upoštevati pri sedanjih in prihodnjih reformah kohezijske politike.

Prosto gibanje oseb in storitve brez ovir

Prosto gibanje je v Evropski uniji temeljna pravica. Potreben bo ustrezno dostopen javni in zasebni prevoz (na primer bolj usklajene parkirne izkaznice v državah članicah in izmenjava izkušenj v skladu s cilji evropske strategije o invalidnosti) in razvoj enotne pravne listine o potnikih, ki jo poročevalec že dolgo zagovarja, tako da bo vsem omogočeno varno in prilagojeno potovanje z vsemi prevoznimi sredstvi. Dobrodošla sprememba bi bila uvedna enotne evropske kartice mobilnosti za vzajemno priznavanje nege invalidov.

Prav tako obstaja potreba po uporabniško prijaznih spletnih straneh za slepe, pa tudi elektronsko dostopnih spletnih storitvah znakovnega jezika v elektronski obliki za gluhe; ustreznih, zakonskih ciljih za zagotovitev podnaslavljanja za naglušne; brezplačni programski opremi in rešitvah za spodbujanje širitve digitalne pismenosti in uresničevanje prejšnjih pobud e-Evrope.

Enake možnosti

Enakost možnosti ni isto kot enake možnosti, saj slednje ne prinaša integracije na podlagi sprejemanja, ki je družbeni cilj. Možnosti so enake, če enaka količina vloženega truda privede do podobnih rezultatov, to pa je mogoče, če so izpolnjeni ustrezni pogoji in na voljo ustrezna sredstva. To se da doseči, in sicer s spreminjanjem manj pomembnih dejavnikov, da dosežemo ustrezne končne rezultate oziroma rezultate na področju dela.

Enakost možnosti ni mogoča, če izdelki in storitve niso dostopni vsem po enaki ceni; proizvodna tehnologija omogoča stroškovno učinkovito diverzifikacijo, tako da invalidi ne bi smeli imeti več stroškov samo zato, ker imajo drugačne potrebe, zlasti če so tako proizvedeni proizvodi bolj primerni in varni za vsakogar.

Mala in srednja podjetja imajo še posebej pomembno vlogo, ne samo na splošno v smislu

zaposlovanja invalidov in zagotavljanja ustreznih informacij, temveč tudi sodelujejo v postopkih javnih naročil, proizvajajo proizvode in storitve, pri katerih sodelujejo invalidi, s čimer povečujejo njihovo konkurenčnost.

V državah članicah ni enotnega recepta za način zaposlitve invalidov, saj gre za ovire, ki se razlikujejo od primera do primera. Države članice različnim vidikom namenjajo različno pozornost (na primer podpora za zaposlovanje invalidov). Vendar pa bi morala obstajati ena skupna značilnost: zagotavljanje ustrezne nastanitve (Direktiva 2000/78/EC).

Vlaganje v invalide

Sodobni sistem izobraževanja in usposabljanja ni ustrezno pripravljen za boljše izpolnjevanje potreb invalidov, tako da veliko invalidnih dijakov in študentov opušča šolanje. Na Danskem, ki je ena najnaprednejših držav članic, se je leta 2007 v srednje šole vpisalo 44 % invalidnih mladih, med ostalimi mladimi pa je bil delež 75 %. Visokošolsko izobrazbo ima okoli 5 % invalidov – le neznamenit delež te populacije. Potrebe invalidov je zato treba upoštevati v strategiji EU 2020 in njenih vodilnih pobudah in v programih vseživljenjskega učenja.

Boj proti revščini

Za 80 milijonov invalidov obstaja večja možnost, da jih prizadene revščina (po podatkih OECD skoraj vsak četrti invalid živi v revščini). Revščina prinaša tudi stigmatizacijo, zato je treba zagotoviti invalidske prejemke vsem, ki jih potrebujejo.

25. 5. 2011

MNENJE ODBORA ZA OKOLJE, JAVNO ZDRAVJE IN VARNOST HRANE

za Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

o mobilnosti in vključevanju invalidov ter Evropski strategiji o invalidnosti 2010–2020:
obnovljena zaveza za Evropo brez ovir
(2010/2272(INI))

Pripravljaivec mnenja: Oreste Rossi

POBUDE

Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane poziva Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- ob upoštevanju členov 2, 10, 19 in 168 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 15. novembra 2010 z naslovom Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020: obnovljena zaveza za Evropo brez ovir (KOM(2010)0636 konč.),
- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah, Evropske konvencije o človekovih pravicah ter Listine EU o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov¹, ki je prvi pravno zavezujoč mednarodni instrument na področju človekovih pravic, katerega pogodbenice so EU in države članice,
- ob upoštevanju predlagane direktive o enakem obravnavanju oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost,
- ob upoštevanju svoje zakonodajne resolucije z dne 8. septembra 2010 o predlogu sklepa

¹ Sklenjena je bila 2007, podpisale pa so jo vse države članice in EU; do oktobra 2010 jo je ratificiralo 16 držav članic (Belgija, Češka, Danska, Nemčija, Španija, Francija, Italija, Latvija, Litva, Madžarska, Avstrija, Portugalska, Slovenija, Slovaška, Švedska, Združeno kraljestvo), v drugih pa postopek ratifikacije še poteka. Konvencija OZN bo zavezujoča za EU in bo del pravnega reda EU.

Sveta o smernicah za politike zaposlovanja držav članic: del II integriranih smernic strategije Evropa 2020¹;

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. januarja 2011 o letnem pregledu rasti: spodbujanje ukrepov EU za celovit odziv na krizo (KOM(2011)0011) in priloženega osnutka skupnega poročila o zaposlovanju,
 - ob upoštevanju predloga sklepa Sveta z dne 12. januarja 2011 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (KOM(2011)0006),
 - ob upoštevanju sklepa Sveta z dne 26. novembra 2009 o sklenitvi konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti;
 - ob upoštevanju členov 1, 21 in 35 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. marca 2011 o zmanjšanju neenakosti na področju zdravja v EU²,
 - ob upoštevanju sklepov Sveta o skupnih vrednotah in načelih v zdravstvenih sistemih Evropske unije (2006/C146/01),
 - ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 8. junija 2010 o enakosti in zdravju v vseh politikah ter solidarnosti na področju zdravja,
- A. ker vsak šesti prebivalec Evropske unije trpi za lažjo ali težjo obliko invalidnosti³,
- B. ker več kot tretjina starejših od 75 let trpi za kako invalidnostjo, zaradi demografskih sprememb pa bo število invalidov v prihodnjih letih najverjetneje naraščalo,
- C. ker so invalidi ranljiva skupina prebivalstva, med katero je stopnja revščine za 70 % višja od povprečja; ker je večja izpostavljenost tveganju revščine rezultat pogosto omejenega dostopa do zaposlitve in usposabljanja, pa tudi zdravstvenih storitev in ustrezne oskrbe;
- D. ker je treba na novo preučiti možnosti za podporo najranljivejših oseb in za zagotovitev njihovega vključevanja; če bi bile te podporne dejavnosti plačane, bi (po poročilu Stiglitzove komisije v Franciji) predstavljale blizu 50 % BDP;
- E. ker so za uspeh strategije EO 2020, katere cilj je razviti pametno (na osnovi inovacij in raziskav), trajnostno in vključujočo evropsko rast nujno potrebne strukturne izboljšave na področju mobilnosti in vključevanja invalidov;
- F. ker je v času največje gospodarske krize nujno treba prenoviti nacionalne sisteme javnega varstva, da bi bili učinkovitejši, bolj uravnoteženi in vzdržni;
- G. ker je treba poudariti, da večina invalidov pogosto ne more enakovredno sodelovati v gospodarskih dejavnostih v družbi zaradi fizičnih in drugih ovir ter zaradi diskriminacije

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0309.

² Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0081.

³ Priložnostni modul o zaposlovanju invalidov raziskave o delovni sili EU (LFS AHM), 2002.

in družbene stigmatizacije,

- H. ker nižja udeležba v splošnem izobraževanju in na trgu dela vodi do dohodkovne neenakosti in revščine invalidov, pa tudi do družbene izključenosti in osamitve,
 - I. ker je v starostni skupini od 16 do 19 let stopnja ne vključenosti v izobraževanje 37-odstotna za osebe, ki jih invalidnost znatno omejuje, in 25-odstotna za osebe, ki jih omejuje do neke mere, v nasprotju s 17-odstotno za osebe, ki jih invalidnost ne omejuje,
 - J. ker je stopnja zaposlenosti med invalidi le okoli 50-odstotna, kakovostna delovna mesta pa zagotavljajo gospodarsko neodvisnost, spodbujajo osebne dosežke in nudijo najboljšo zaščito pred revščino,
1. ponovno opozarja, da morajo biti vsi sistemi zdravstvenega varstva v Evropski uniji osnovani na temeljnih vrednotah, tj. univerzalnosti, dostopu do visokokakovostnega varstva in solidarnosti;
 2. poudarja, da je potreben nov, učinkovit pristop do invalidnosti, za začetek z oblikovanjem učinkovitejšega mehanizma za usklajevanje in spremljanje izvajanja evropske strategije o invalidnosti; v zvezi s tem poudarja, kako pomembno je vključevanje invalidov in organizacij civilne družbe, ki delujejo na tem področju, v to delo;
 3. poziva države članice, naj s podporo Komisije sprejmejo posebne socialne ukrepe za zagotovitev enakovrednega dostopa do zdravstvenega varstva, vključno z visokokakovostnimi zdravstvenimi in rehabilitacijskimi storitvami za duševne in telesne invalide;
 4. poziva države članice, naj zagotovijo enako pravico vseh invalidov, da živijo v domači skupnosti, z enakimi možnostmi izbire, kot jih imajo drugi, tako da se bodo lahko polno vključevali v svojo skupnost in sodelovali v njej; zagotovijo naj tudi, da bodo imeli enako kot vsi drugi možnost izbrati, kje in s kom bodo živeli, in da jim ne bo treba bivati v posebnem okolju; zagotovijo naj tudi dostop do različnih vrst storitev na domu ali v domovih in druge oblike skupnostnih podpornih storitev, vključno z osebno pomočjo, s čimer bodo preprečile osamljenost ali ločenost od skupnosti;
 5. poziva, naj si države članice z odprto metodo usklajevanja izmenjujejo informacije, zamisli in najboljšo prakso v zvezi z zagotavljanjem dolgoročne oskrbe telesnih in duševnih invalidov, ter sprejmejo ukrepe in minimalne strokovne standarde, da bi:
 - (a) zmanjšali neenakosti v zdravstvu in socialnem varstvu ter zaščitili invalide v skupnosti ter na področju zdravstva;
 - (b) se spopadli s problemom grdega ravnanja z invalidi;
 - (c) zagotovili ustrezne, raznolike rehabilitacijske storitve, ki bodo temeljile na želji invalidov po samostojnosti, in katerih cilj bo njihova ponovna vključitev v svet dela; omogočale naj bi prehod z institucionalne na skupnostno oskrbo ter uveljavljale storitve za duševno zdravje na podlagi Evropskega pakta za duševno zdravje in dobro počutje ter razvoj storitev zgodnjega posredovanja in osebne pomoči, vključno z

ocenjevanjem potreb;

- (d) podpirali družine pacientov in strokovnjake, ki delajo v nacionalnih zdravstvenih sistemih, z ukrepi, kot je zagotavljanje ciljnih informacij in usposabljanja, ter z vključevanjem združenj bolnikov v postopke odločanja in spremljanja;
 - (e) pomagali pri razširjanju informacijskih in komunikacijskih tehnologij za spodbujanje visokokakovostne oskrbe invalidov v družini ter za omogočanje priložnosti za konkurenčno delo;
 - (f) vzpostavili povezan sistem „vse na enem mestu“ za dostop invalidov do storitev, da bi presegli omejeni pristop obstoječih socialnih in zdravstveno-svetovalnih objektov;
 - (g) zagotovili boljše odzivanje na posebne potrebe delavcev z boleznimi, ki povzročajo invalidnost, in kroničnimi boleznimi, s čimer bi jim omogočili vključitev na delovno mesto in njegovo ohranitev;
 - (h) se osredinili na preprečevanje invalidnosti ter duševnih in telesnih sekundarnih stanj, ki se pogosto razvijejo kot posledica posameznikove prvotne invalidnosti;
6. poziva države članice, naj zmanjšajo obremenitev ljudi, ki skrbijo za starejše ali invalidne osebe, in vzpostavijo povezane sisteme oskrbe ter tako omogočijo negovalcem, da se zaposlijo;
 7. poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe za priznanje znakovnega jezika in brajice;
 8. poudarja, da je treba mladim invalidom dati učinkovito in ustrezno prilagojeno podporo ter dejanske in enakovredne možnosti za telesni, čutni in spoznavni dostop do izobraževanja, zaposlitve, kulturnih, prostočasnih, športnih in družbenih dejavnosti ter sodelovanja v javnih in civilnih zadevah;
 9. poziva Komisijo, naj podpira pobude, prilagojene potrebam invalidov in bolnih ljudi, ki ne morejo najti primernih rešitev za svoje težave, ker niso dovolj dobičkonosne za podjetja, ki proizvajajo protetične pripomočke in posebno prehrano;
 10. opozarja na člen 24 konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, v katerem se države pogodbenice obvezujejo, da bodo zagotovile, da invalidi ne bodo izključeni iz rednega izobraževalnega sistema ali srednje šole zaradi invalidnosti, in da bodo omogočile cenovno ugodno nastanitev po posameznikovih potrebah skupaj s potrebno podporo; poudarja, da je treba invalidnim učencem in dijakom zagotoviti vključujoče izobraževanje in vseživljenjsko učenje ter prilagojen sistem za zgodnje odkrivanje posebnih potreb, in poziva države članice, naj se temu zavežejo;
 11. poziva Svet in države članice, naj preoblikujejo pomanjkljive sisteme zdravstvenega varstva in racionalizirajo javne izdatke za zdravstveno varstvo, da bi invalidom povsod po EU zagotovili pravičen dostop do visokokakovostnih storitev zdravstvenega varstva brez razlikovanja; v tem smislu jih spodbuja, naj s pomočjo strukturnih skladov in sklada za razvoj podeželja podprejo prehod z institucionalne na skupnostno oskrbo;

12. poudarja, da je treba kar najbolj izkoristiti kampanje za ozaveščanje in učinkoviteje analizirati informacije o invalidnosti, zbrane v okviru družboslovnih raziskav v Evropski uniji;
13. poudarja, kako pomembno je zagotoviti, da bo večje število invalidov in delavcev z boleznimi, ki povzročajo invalidnost, in kroničnimi boleznimi, obdržalo delo ali se zaposlilo, tudi z uporabo posebnih kvot za zaposlovanje ali ukrepov za prilagoditev delovnega mesta invalidnim iskalcem zaposlitve in delavcem ali subvencioniranjem zavarovalnih prispevkov; poziva institucije EU, naj bodo za zgled pri zaposlovanju invalidov, in poziva države članice, naj tudi one uveljavijo to strategijo;
14. poziva Komisijo, naj spodbuja vzpostavitev evropske mreže pooblaščenih centrov za diagnosticiranje in zdravljenje specifičnih oblik redkih bolezni, da se uskladijo in spremljajo njihove dejavnosti in koristi za paciente;
15. poziva Komisijo, naj preneha z dosedanjim pregonom invalidskih delavnic in socialnih podjetij, ki prejemajo državne subvencije, zaradi domnevnega izkrivljanja svobodne konkurence;
16. poudarja, da morajo imeti invalidi korist od sistemov socialne varnosti in programov za zmanjševanje revščine, pomoči, povezane z invalidnostjo, javnih stanovanjskih programov in drugih podpornih storitev ter programov upokojevanja in nadomestil;
17. spodbuja Komisijo in države članice, naj okrepijo sedanjo zakonodajo, da bodo spodbudile vključitev določb o dostopnosti v postopke za dodeljevanje javnih naročil, tudi za prometna sredstva in stavbe;
18. poziva države članice, naj zagotovijo popolno mobilnost invalidov z:
 - (a) odstranitvijo arhitektonskih ovir, ki invalidom onemogočajo svobodno gibanje;
 - (b) vključitvijo namenskih prevoznih storitev za invalide v sistem javnega prevoza;
 - (c) zagotovitvijo ustreznih informacijskih in komunikacijskih sistemov na postajah, letališčih in avtobusnih postajališčih;
19. poudarja vlogo prostovoljnega dela kot nepogrešljive podpore invalidom ter poziva Komisijo in države članice, naj nadaljujejo in izboljšujejo pobude in podporne programe, posvečene tovrstnemu delu;
20. poudarja, da je pomembno raziskovanje novih terapevtskih metod, ki dodatno olajšujejo vključevanje invalidov v družbo; poudarja, da sta se na primer dramska terapija in terapija z živalmi izkazali za zelo učinkoviti, saj spodbujata socializacijo in medosebno komunikacijo;
21. poudarja, kako pomembno je, da države članice sprejmejo direktivo EU o enakem obravnavanju oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost, in jih poziva, naj to obravnavajo kot prednostno nalogo in jo sprejmejo čim prej.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	24.5.2011
Izid končnega glasovanja	+: 49 –: 0 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Sophie Auconie, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sergio Berlato, Nessa Childers, Chris Davies, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Edite Estrela, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Nick Griffin, Françoise Grossetête, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Christa Klaß, Jo Leinen, Corinne Lepage, Kartika Tamara Liotard, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Gilles Pargneaux, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Vittorio Prodi, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Teodoros Skilakakis (Theodoros Skylakakis), Claudiu Ciprian Tănăsescu, Salvatore Tatarella, Åsa Westlund, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Inés Ayala Sender, Matthias Groote, Riikka Manner, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Mihailis Tremopulos (Michail Tremopoulos), Anna Záborská

30. 5. 2011

MNENJE ODBORA ZA PRAVICE ŽENSK IN ENAKOST SPOLOV

za Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

o mobilnosti in vključevanju invalidov ter Evropski strategiji o invalidnosti 2010–2020
(2010/2272(INI))

Pripravljalca mnenja: Elisabeth Morin-Chartier

POBUDE

Odbor za pravice žensk in enakost spolov poziva Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. poudarja, da mora evropska strategija 2010–2020 prispevati k:
 - družbenemu vključevanju 80 milijonov invalidov v Evropski uniji, zlasti žensk;
 - spodbujanju dela njihovih negovalcev, ki so večinoma ženske;
 - ozaveščanju vključenih akterjev in k usklajevanju njihovega delovanja, saj so bili cilji in priporočila jasno opredeljeni;
 - preprečevanju dvojne ali celo večplastne diskriminacije, s katero se soočajo invalidne ženske zaradi trdne povezanosti med invalidnostjo, spolom, zaposlenostjo in izobraževanjem,
 - ustrezni vključitvi invalidov, kar ni samo pomemben korak za zanje, temveč tudi obogatitev za vse;
2. poudarja, da je gospodarska kriza nekatere države članice prisilila v zmanjšanje finančnih sredstev za pomoč v primeru invalidnosti, kar se bo negativno odrazilo v izobraževalnih, socialnih in ekonomskih potrebah žensk z družinskimi obveznostmi;
3. obžaluje, da sporočilo Komisije o evropski strategiji o invalidnosti ne vključuje celostnega vidika enakosti spolov ali ločenega poglavja o politikah na področju invalidnosti, specifične za spol, kljub dejstvu, da so invalidne ženske pogosto v slabšem položaju kot

invalidni moški ter so pogostejše žrtve revščine in socialne izključenosti; poziva Komisijo in države članice, naj upoštevajo vidike spolov pri Evropski strategiji o invalidnosti 2010–2020, same države članice pa, naj oblikujejo nacionalno strategijo za invalidne ženske in vanjo vključijo vrsto tem, ki jih zajema konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov, ki jo je EU nedavno ratificirala;

4. poziva Komisijo in države članice, naj zbirajo podrobne in zanesljive statistične podatke o dejanskem položaju invalidov, ki bodo zajemali razsežnost spola, invalidnosti in nasilja, pripravijo letna poročila, v katerih bo prikazan njihov položaj v različnih državah članicah, ter zbirajo zanesljive podatke o položaju negovalcev;
5. poudarja potrebo po zgodnji diagnozi in iskanju rešitev, s čimer bi čim večjemu številu invalidov omogočili neodvisno življenje, dostop do vključujočega izobraževanja in poklicnega življenja ter uveljavljanje socialnih pravic, da se ne bi znašli v kočljivem družbenem položaju, v katerem bi jim resno grozila diskriminacija, revščina in socialna izključenost;
6. poudarja, da invalidi niso homogena skupina prebivalstva ter da bi morale načrtovane politike in ukrepi v zvezi z njimi upoštevati pomanjkanje homogenosti in dejstvo, da se nekatere skupine, kot so invalidne ženske, soočajo z dodatnimi težavami in različnimi oblikami diskriminacije;
7. poudarja, da je dostop do zdravstvenih storitev prednostna naloga, ter ugotavlja, da vprašanja spola in invalidnosti na področju zdravstvenih in socialnih storitev v večini držav niso obravnavana v okviru iste zakonodaji, zaradi česar se invalidnim ženskam pogosto nudijo storitve, ki so namenjene vsem ženskam ali vsem invalidom, ter redko storitve, ki so namenjene posebej njim;
8. poudarja, da pomanjkanje cenovno ugodnih, dostopnih in kakovostnih storitev v večini držav Evropske unije ter dejstvo, da dejavnosti nege niso enakomerno porazdeljene med moškimi in ženskami, negativno vplivata na možnosti žensk za udejstvovanje na vseh ravneh družbenega, gospodarskega, kulturnega in političnega življenja;
9. poudarja, da je treba zdravstveno in izobraževalno osebje med njihovim usposabljanjem ustrezno usposobiti, starše in izobraževalno osebje pa tudi ozavešiti glede vseh oblik invalidnosti, saj so nekatere kljub njihovi razširjenosti premalo poznane,
10. ugotavlja, da za invalidne otroke pogosto skrbijo ženske (njihove matere), ki se morajo ukvarjati z zdravstvenimi, izobraževalnimi in upravnimi postopki, kar negativno vpliva na njihovo kariero; poziva države članice, naj ustrezno upoštevajo težave staršev invalidnih otrok, ki so pogosto prisiljeni ostati izven trga dela, ter naj vzpodbujajo politike, s katerimi se jim nudita podpora in pomoč; države članice tudi poziva, naj zagotovijo prožnejši delovni čas, da bi se lahko te ženske vključile na trg dela;
11. poudarja, da je treba države članice spodbuditi, da bodo v svojih socialnih sistemih ter ob upokojitvi priznale dejavnost in neplačano delo negovalcev, najpogostejše žensk, ki skrbijo za invalide; zato bi bilo treba tem ženskam nameniti posebno pozornost;
12. je seznanjen z napredkom, ki ga dosegajo združenja staršev invalidnih otrok ali invalidov,

ki jih pogosto vodijo ženske; poziva, naj se tem ženskam pri vrednotenju njihovih poklicnih izkušenj prizna udejstvovanje v teh združenjih, ter poziva države članice, naj izmenjajo najboljše prakse;

13. poudarja, da visok delež žensk v skupini ljudi, starejših nad 60, vpliva na visok delež starejših invalidnih žensk, ki so pogosto izpostavljene revščini; zato spodbuja države članice, naj invalidom ter njihovim negovalcem zagotovijo večji dostop do storitev pomoči in te še bolj okrepijo;
14. poziva Komisijo, naj v prihodnji evropski akt o dostopnosti vključi poseben in jasen poudarek na intersekcionalnosti vidika spola in invalidnosti ter zagotovi, da bo v njem obravnavana celotna paleta vprašanj, pomembnih za invalidne ženske;
15. opozarja, da so invalidne ženske pogosto žrtve nasilja in vseh oblik izkoriščanja; poziva države članice, naj uvedejo mehanizme pomoči ter strogo ukrepajo proti vsem oblikam nasilja nad invalidi, zlasti ženskami, starejšimi in otroki, ki so pogosto žrtve duševnega, fizičnega in tudi spolnega nasilja; ugotavlja, da je skoraj 80 % invalidnih žensk žrtev nasilja in da je zanje tveganje spolnega nasilja štirikrat višje kot za druge ženske; obžaluje, da v zakonodaji EU in v nacionalni zakonodaji za preprečevanje izkoriščanja, nasilja in zlorabe pogosto manjka poudarek na invalidnosti; priporoča, da države članice razmislijo o razvoju nacionalnih strategij v zvezi z dostopom do sodnega varstva in zaščite pred zlorabo invalidnih žensk, ter poziva Evropski inštitut za enakost spolov, naj izvede študije o nasilju nad invalidnimi dekleti in ženskami;
16. poudarja, da se invalidne ženske težko zaposlijo in da jih je treba spodbujati k nadaljevanju študija, razvoju posebnih znanj in spretnosti v okviru ustreznega poklicnega usposabljanja, sodelovanju v programih vseživljenjskega učenja ter uporabi nove informacijske in komunikacijske tehnologije, podjetja k njihovem zaposlovanju z uporabo pozitivnih ukrepov in z ustreznim financiranjem, države članice pa k sprejetju ukrepov za zagotovitev dostopa do informacij, prilagojenih različnim oblikam invalidnosti; poziva tudi k nujnemu izvajanju zakonodaje za spodbujanje in financiranje programov za pomoč invalidom pri vključevanju v poklicno življenje, kar bi spodbudilo sodelovanje med združenji, ustanovami, nevladnimi organizacijami in podjetji;
17. poziva države članice, naj razvijejo kakovostne samostojne in kolektivne oblike namestitve po sprejemljivih cenah za vse;
18. poudarja pomembnost optimizacije uporabe instrumentov financiranja EU, zlasti strukturnih skladov, za spodbujanje dostopnosti in nediskriminacije invalidov, pri čemer se posebno pozornost nameni ženskam, ki so pogosto žrtve večplastne diskriminacije, ter večje preglednosti možnosti financiranja za takšne ukrepe v programih po letu 2013;
19. poziva države članice, naj spodbujajo kampanje za večjo osveščenost položaja invalidov, zlasti invalidnih žensk;
20. poziva k uporabi evropskih skladov, namenjenih kampanjam obveščanja in dejavnostim osveščanja v korist invalidnih žensk;
21. poziva države članice, naj invalidnim ženskam olajšajo njihovo sodelovanje v procesu

sprejemanja odločitev, da bi zaščitile njihove interese in pravice;

22. poudarja, da je treba za odpravo ovir prostega pretoka invalidov v Evropi uvesti evropsko kartico mobilnosti;
23. poziva Komisijo in države članice, naj izvajajo politike in tako invalidom, zlasti ženskam in otrokom, pomagajo ohranjati njihovo samostojnost in popolno vključenost v družbo; zato Komisijo tudi poziva, naj podpira programe za izmenjavo najboljših praks med državami članicami ter naj zlasti preuči vlogo osebnih pomočnikov za invalide in načine, na katere ti invalidom olajšujejo vsakdanje življenje in prispevajo k njihovi neodvisnosti;
24. poudarja, da je za boljšo vključenost invalidov bistveno okrepiti njihove pravice dostopa do javnega prevoza ter njihove pravice v letalskem potniškem prometu;
25. poudarja, da imajo invalidne ženske pravico do enakopravnega sodelovanja ter koristi od hitrega razvoja proizvodov in storitev na podlagi novih tehnologij, saj jim bo to omogočilo neovirano sodelovanje v vključujoči informacijski družbi;
26. ugotavlja, da so tveganju revščine in brezposelnosti posebej izpostavljene matere samohranilke z invalidnimi otroki;
27. meni, da je treba predvideti posebne podporne ukrepe in poskrbeti za invalide z nizkim dohodkom, da bi jim zagotovili enak dostop do informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter preprečili nove oblike socialne izključenosti;
28. je seznanjen, da cilja zaposlenosti v strategiji EU 2020 ni mogoče doseči brez množičnega sodelovanja žensk ter da ženske ne morejo uspešno sodelovati brez ustreznega priznanja njihovega dela v negi.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	25.5.2011
Izid končnega glasovanja	+: 29 -: 0 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Regina Bastos, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Marije Cornelissen, Silvia Costa, Iratxe García Pérez, Livia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kraca-Cagaropulu (Rodi Kratsa-Tsagaropoulou), Constance Le Grip, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Angelika Niebler, Siiri Oviir, Raül Romeva i Rueda, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Eva-Britt Svensson, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Izaskun Bilbao Barandica, Mojca Kleva, Kartika Tamara Liotard, Gesine Meissner, Norica Nicolai, Antigoni Papadopulu (Antigoni Papadopoulou)
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Roger Helmer, Jacek Włosowicz

25. 5. 2011

MNENJE ODBORA ZA PETICIJE

za Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

o mobilnosti in vključevanju invalidov ter Evropski strategiji o invalidnosti 2010–2020
(2010/2272(INI))

Pripravljaivec mnenja: Giles Chichester

POBUDE

Odbor za peticije poziva Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. opominja, da državljani Odbor za peticije redno opozarjajo na pomanjkljivosti pri izvajanju veljavnega načela enakega obravnavanja invalidov;
2. poudarja, da je bila leta 2007 Komisiji posredovana peticija z 1.364.984 podpisi, katere avtorji so pozvali k obsežni zaščiti invalidov v vseh politikah Evropske unije, Komisija pa te upravičene pobude doslej ni ustrezno upoštevala;
3. poudarja, da je vključevanje invalidov bistveno za doseganje ciljev strategije evropske strategije o invalidnosti 2010–2020,
4. poziva k opredelitvi invalidnosti, na katero se bodo lahko sklicevale države članice;
5. poudarja, da se vlagatelji peticij soočajo s številnimi ovirami pri normalni uporabi izobraževalnega sistema in dostopu do zavarovanja, in opozarja na pomanjkanje sredstev in infrastrukture v javnem prevozu ter neusklajenost lestvic za ocenjevanje stopnje invalidnosti v EU, kar utegne pogosto povzročiti socialno izključenost;
6. poziva, naj se vrste invalidnosti opredelijo po resnosti, tako da bo mogoče poiskati ustrezno prilagojene rešitve v vsem izobraževanju in poklicnem življenju;
7. opozarja na veliko število peticij v zvezi s položajem bolnikov z multiplo sklerozo in drugimi degenerativnimi boleznimi, ki na splošno povzročajo invalidnost; poziva Komisijo, naj opredeli ustrezno strategijo, ki bo določala posebne ukrepe na področju

raziskav o preprečevanju, osebne pomoči in oskrbi;

8. poudarja, da je pomembno izvajati cenovno sprejemljive ukrepe in strategije s področja invalidnosti na nacionalni in evropski ravni, pri čemer je treba dosledno spoštovati pravice državljanov in rezidentov Unije v skladu s členom 26 Listine o temeljnih pravicah Evropske unije v zvezi z vključevanjem invalidov;
9. poudarja, da je potrebna obsežna zakonodaja za preprečevanje diskriminacije in da je nujno treba sprejeti direktivo proti vsem oblikam diskriminacije, da bi v Parlamentu dokončali ta postopek; poudarja, da so pomembne kampanje za ozaveščanje javnosti o nevarnosti diskriminacije invalidov iz vseh družbenih slojev, zlasti v delovnem okolju;
10. državam članicam priporoča, naj razvijejo zaščitne delavnice, in sicer z davčnimi in socialnimi olajšavami, in naj oblikujejo delovne pogodbe, prilagojene razmeram invalidov;
11. poudarja, da je treba spremeniti splošno dojemanje invalidov v družbi, da bi spodbudili njihovo vključenost v družbo;
12. poudarja, da je dolžnost javnih organov poiskati in odpraviti ovire in prepreke, ki invalidom onemogočajo dostop do objektov in storitev za širšo javnost, vključno s prevozom, javnimi ustanovami in javnimi mesti, javnim izobraževanjem in informiranjem, in sicer z uporabo ustrezne oblike komuniciranja za posamezno vrsto invalidnosti brez zamud in dodatnih stroškov;
13. poudarja, da je treba izboljšati skladnost javnih spletnih mest s standardi spletne dostopnosti ter spodbujati skladnost zasebnih spletnih mest s temi standardi, pa tudi zagotoviti več podnaslovljenih televizijskih oddaj in oddaj z zvočnim opisom;
14. poudarja, da je treba premostiti ovire v zvezi z mobilnostjo v EU, in sicer z omogočanjem in spodbujanjem uporabe parkirne kartice za invalide ter s sprejetjem potrebnih ukrepov za uvedbo enotne osebne izkaznice za invalide;
15. poudarja, da je treba invalidom omogočiti izvajanje poklicne dejavnosti, pri čemer ne smemo pozabiti na tiste, ki morajo morda svojo dejavnost zaradi bolezni ali obolenja za določeno obdobje prekiniti, poudarja pa tudi pomen prožne varnosti in vseživljenjskega učenja;
16. priporoča, naj države članice omogočijo specializirane kontaktne točke, kjer bodo lahko invalidi in njihovi družinski člani dobili potrebne informacije in svetovanje glede upravnih zadev;
17. meni, da morajo biti invalidni otroci ustrezno vključeni v redni izobraževalni sistem in uživati individualno podporo, ki je v največjem interesu otroka; podpira možne pobude za izobraževanje in usposabljanje za invalidne otroke v okviru pobude Mladi in mobilnost, pa tudi v okviru prihodnjega evropskega programa Mladina po letu 2013;
18. meni, da bi se bilo treba podpirati in spodbujati udeležbo invalidov v programu vseživljenjskega učenja in jo spodbujati;

19. poudarja, da morajo imeti invalidi dostop do učinkovitih sistemov socialnega varstva in programov za zmanjševanje revščine, da ne bi bili socialno izključeni in osamljeni;
20. poudarja, da bi utegnile biti za spodbujanje socialne vključenosti in preprečevanje revščine, ki pogosto otežuje življenje invalidov in njihovih družin, potrebne strukturne reforme invalidskih prejemkov in sistemov invalidske pokojnine;
21. poudarja, da je treba invalidom zagotoviti enakovreden dostop do zdravstvenega varstva ter rehabilitacijske storitve, ki bodo prilagojene njihovim posebnim potrebam.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	24.5.2011
Izid končnega glasovanja	+: -: 0: 22 0 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Margrete Auken, Elena Băsescu, Victor Boştinaru, Philippe Boulland, Giles Chichester, Roger Helmer, Carlos José Iturgaiz Angulo, Peter Jahr, Lena Kolarska-Bobińska, Miguel Angel Martínez Martínez, Erminia Mazzoni, Judith A. Merkies, Willy Meyer, Marija Nedelčeva (Mariya Nedelcheva), Hrisula Paliadeli (Chrysoula Paliadeli), Nikolaos Salavrakos, Jarosław Leszek Wałęsa, Angelika Werthmann, Rainer Wieland, Tatjana Ždanoka
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Cristian Dan Preda
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Maria Muñoz De Urquiza

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	16.6.2011
Izid končnega glasovanja	+: 42 -: 3 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Jean-Luc Bennahmias, Mara Bizzotto, Philippe Boulland, Milan Cabrnock, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Sergio Gaetano Cofferati, Tadeusz Cymański, Frédéric Daerden, Proinsias De Rossa, Frank Engel, Sari Essayah, Ilda Figueiredo, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Martin Kastler, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Veronica Lope Fontagné, Elizabeth Lynne, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Őry, Konstantinos Poupakis (Konstantinos Poupakis), Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Vilija Blinkevičiūtė, Julie Girling, Kinga Göncz, Sergio Gutiérrez Prieto, Filiz Hakaeva Hjusmenova (Filiz Hakaeva Hyusmenova), Jan Kozłowski, Evelyn Regner, Dirk Sterckx, Tatjana Ždanoka
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Catherine Grèze, Bill Newton Dunn